

Brassói Lapok

Ára 5 le

Péntek
1931 * november 20

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

267. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 le

HOLNAPIOL SZERELMES ÖRDÖG

(Menschen hinter Gittern)

LÁZADÁS A FEGYHÁZ-ban

A NÉMET BESZÉLŐFILMEK BŐSZKESEGE

a brassói MODERN Mozgóban

Jöni kell róla

még egyszer, még többször, mindannyiszor, ahányszor csak rémalakja felvetődik, s mindaddig, amíg ezt a szörnyű tervet szét nem zúzza a felzúduló közvélemény. Lám, Jorga is hangoztatja, hogy nem tudott erről a szörnyű tervről, ő is siet elhárítani magáról egy ilyen sötét és végzetes terv felelősségét és ódiumát. A miniszterelnök tisztultabb felfogása a társadalmi erők hivatásáról és teljesítőképességéről, már előre vétót mond egy olyan kísérletnek, amely nemcsak a magánalkalmazottakat, de az ország egész rendjét, morális és gazdasági érdekeit is halálosan sújtja.

De nemcsak az alkalmazottakra, hanem a munkaadókra is felzaklató hatással van ez a merénylet. Hiszen a gazdasági válság már rájuk azt a kínos kényszerűséget róta, hogy tisztviselőiket vagy elbocsássák, vagy javadalmukat lényegesen redukálják. S most még a kormány is jönne, még ő is újabb adóval nyomorítaná meg őket, még azt a keveset, a létnek azt a minimumát is elvenné tőlük, a mit ők valamiképp még meghagyhattak számukra? Nem, ez már több a kevésnél, ez már a nihil, a pusztulás, nemcsak az alkalmazottak, hanem a munkaadók, az egész gazdasági élet csődje. Ha a birkát már nem nyírják, hanem nyúzzák, ez a halál.

Micsoda munkát várhat egy vállalat attól az alkalmazottjától, akiből az életlehetőség utolsó szikráját is kicsíhították? Akinek már sem emberi otthona, sem mindennapi kenyere, sem viselnievaló ruhája, sem egyetlen kulturöröme nincs? Aki máról holnapra a kegyelemmorzsákon és hulladékokon tengődve, remélt kétségbeeséssel vagy fásult közönyvel tekint a jövő elé? Nem rántja-e magával az alkalmazottak nyomora és keserűsége a munkaadó legjobb törekvéseit, bár halvány sugárral derengő kilátásait is? Az összefüggés a munka sikere és a teljesítő fizikai és lelki diszpozíciója közt annyira szoros és közvetlen, hogy az egyik elvézése feltétlenül a másiknak a pusztulását vonja maga után. A bukaresti munkaadók már ösztönösen megéreztek a veszedelmét, már ők is megmozdultak, ők is tiltakoznak.

De hát az ipar, a kereskedelem, a gazdaság egyeteme? A megnyomorított, tehetetlenné vált magántisztviselő immár padlás- vagy pincelakásokba szorul. Ruháit rongyokig fogja hordani, cipőit az utolsóig elnyúvi, gyomra igényeinek lefokozásához nem kell Bicsérdi agitációja. Színház, mozi, könyv, ujság, jótékonyság? Hiszen csak próbálkozzanak ilyenekkel!

És ha a köz- és magánalkalmazottak teljesen lezüllenek és romlásuk mint a pestis pusztít tovább minden gazdasági tényezőt, miből remél hasznót, erőt kibontakozást a kormány? Ki tud még adót, illetéket, egyáltalán fizetni? Honnan kerül elő a horribilis állami kötelezettségek teljesítésére a pénz? Nem válik-e az egész organizáció egy olyan gummi-gömbbé, melynek egy bestoppolt lyuka mellett új, s még nagyobb folytonossághiány támad?

Ez nem megoldás. Ez nem elintézése a szörnyű válságnak, amelyhez nem szabad csak balkezekkel nyulni.

A jobbkezeket és a jobb belátást kell elővenni.

Elkészült az új lakbérjavaslat

Nincsen benne szó törvényes lakbér-redukcióról, de a kirívó esetek választott bíróság elé vihetők

Bukarest, november 18.

Az igazságügyminisztériumban most készült el az az új törvényjavaslat, amelyet a kormány arra szánt, hogy a háztulajdonosok és a lakók, valamint bérbelettel ellenségeskedéseinek véget vessen és a megváltozott gazdasági viszonyoknak megfelelő helyzetet teremtsen a lakbér és az üzlethelyiségek bére tekintetében.

Az igazságügyminisztérium, mielőtt a törvényjavaslat megfogalmazásához hozzáférést volna, kikérte az összes érdekelt testületeinek hivatalos véleményét s azokat vette alapul a törvényjavaslat elkészítésénél. A minisztérium egyelőre még nem közölt részleteket a törvénytervezetről.

A nyilvánosság elé mégis kiszivárgott annyi erről a nagy türelmetlenséggel várt

törvényjavaslatról, hogy nincsen benne szó a lakberek törvény útján való leszállításáról, mert a kormány mindössze arra ad módot benne, hogy a lakberek és az üzlethelyiségek bérösszegét a mai helyzetnek megfelelően revízió alá vehessék.

Azt sem engedélyezi a csirájában levő törvény, hogy a jelenleg érvényben levő lakbérleti szerződéseket azonnali hatállyal felmondhassák csak a régebben megkötött szerződések esetében ad könnyebbséget. Ezek tudniillik olyan súlyos kötelezettségeket hárítanak a bérlőkre, hogy azok a mai viszonyok mellett már nem tudnak eleget tenni a szerződésnek.

A törvényjavaslat elgondolása szerint a vitás eseteket a háztulajdonosok és a lakók választott bíróság útján intézhetik el.

A kormány legfelsőbb gazdasági bizottsága rendkívüli fontos ülést tartott

A cseh cukorgyárak a gyártól 3-50, a határtól 7 lejért fogják a cukor kilóját számítani

Bukarest, november 18.

A kormány legfelsőbb gazdasági bizottsága kedden este 6 órakor ülést tartott, a melyen a kormány tagjai közül többen megjelentek.

A bizottság ülésén Popescu Cezar kereskedelemügyi államtitkár ismertette a német-román preferenciális egyezmény életbeléptetése körül felmerült nehézségeket, amelyeket Oroszország, Csehszlovákia, Törökország és Argentína tiltakozása okozott.

Vasilescu-Carpen kereskedelemügyi miniszter beszámolt a cukorárak letörésére indított tárgyalásokról s vázolta a külföldi cukor behozatalának módozatait.

A kormány legfelsőbb gazdasági bizottsága az előterjesztés alapján felhatalmazást adott a kereskedelemügyi miniszternek, hogy a külföldi cukor behozatalára vonatkozó szerződéseket kösse meg.

Ezután Jonescu-Sisesti földművelésügyi miniszter számolt be az export-kilátásokról, s bejelentette, hogy Romániának hatalmas kukoricakészletei várják a kivitel megindulását s buzából is több 10

ezer vagon áll kivitelre készen.

Ezzel kapcsolatosan a legfelsőbb gazdasági bizottság elé került az a kérdés is, hogy a magyar kormány devizakorlátozó rendelkezései miatt a romániai szállítók nem juthatnak hozzá magyarországi követeléseikhez.

A bizottság úgy döntött, hogy a kormány útján interponáljat a magyar kormánynál és a magyar nemzeti banknál a román exportőrök követelésének kiegyenlítéséért.

A bizottság felhatalmazta Jonescu Sisesti földművelésügyi minisztert arra, hogy a vágott baromfi kivitelénél kedvezményeket biztosítson a szállítók számára.

Végül Valcovici közlekedésügyi miniszter kapott felhatalmazást arra, hogy a vasút szállítóival lezárja az árak revíziója végett indított tárgyalásokat.

Itt említettük meg, hogy a kereskedelemügyi minisztériumból nyert adatok szerint a csehszlovákiai cukorgyárosok a román kormánnyal már közölték, hogy a gyárban 3-50 lejért, a határtól kezdve pedig 7 lejes árral hajlandók cukrot szállítani.

A magánalkalmazottakat sújtó javaslat a törvényvéleményező tanács előtt

A tanács csak lényegtelen csökkentést javasolt

Bukarest, november 18.

Az a törvényjavaslat, amelynek útján a kormány a magánalkalmazottakat is áldozati adóval akarja sújtani, elkerült a legfelsőbb törvényvéleményező tanács elé, ahol áttanulmányozták és újból visszaküldötték, megítélve rá a tanács tagjainak megjegyzéseit.

A törvényvéleményező tanács tagjai maguk is igen súlyosnak találták Argetoianu index-számait s azokon — ha nem is nagyjelentőségű és lényegbevágó — változtatásokat hajtottak végre.

Különösen a kisfizetű alkalmazottak áldozati adójának kulcsánál működött a legfelsőbb törvényvéleményező tanács tagjainak piros ceruzája. A 20.000 lejes felül lévő fizetéseknek új indexszámokat, de az alacsonyabb fizetési kategóriáknál a következő változásokat javasolták:

1. Ha a havi fizetés 3001—4000 lej között van, az áldozati adó ne 10, hanem csak 8.

2. 4001—5000 lejig terjedő fizetésnél az áldozati adó ne 14, hanem 12.

3. 5001—10.000 lej között ingadozó fizetésnél az áldozati adó ne 18, hanem 15; s végül

4. 10.000—15.000 lejes fizetésnél az áldozati adó kulcsa ne 20, hanem csak 18 százalék legyen.

A magasabb fizetésekre vonatkozó áldozati adó kulcsát a törvényvéleményező tanács változatlanul meghagyta.

A tantiémekre vonatkozólag is csökkentették az adó kulcsát. A törvényvéleményező bizottság az 50.000 lejig terjedő tantiémeknél 15, az 50.001—100.000 lejes tantiémek esetén 20, a magasabb összegű tantiémekre pedig 25 százalékban állapította meg az áldozati adó nagyságát.

A bukaresti magánalkalmazottak tiltakozása.

Amint már tegnap jelentettük, a fővárosi magánalkalmazottak két szervezete közösen tartotta meg az Argetoianu-féle áldozati adó ellen irányuló tiltakozó nagygyűlést. A viharos hangulatú nagygyűlésen azt a határozatot hozták, hogy holnap, csütörtökön ismét folytatják a nagygyűlést és akkor döntenek a fővárosi magántisztviselők szervezeteinek hivatalos állásfoglalásáról.

Hangok a mezőgazdasági adósságok konvertálása ellen

Bukarest, november 18.

A mezőgazdasági adósságok konvertálásának kérdésében élénk vita folyik az egyes pártok között. A Vlad Tepes-liga, a nemzeti-parasztpártiak és a liberálisok ellene vannak a javaslat mai formájának, amelyet demagógnak tartanak. Erdekese, hogy a Banca Nationala igazgatótanácsa is a konvertálási tervet ellen foglalt állást, mert az szerinte csak arra lesz jó, hogy még jobban tönkrementek az adósságok és a hitelezőket.

A költségvetés egy részét máris megjelentetik a hivatalos lapban

Bukarest, november 18.

Az éjszaka folyamán készült el a jövő évi költségvetés törvénytervezete, amelyet a terjedelmes indoklással együtt már át is adtak a Monitorul Oficial szerkesztőségnek, hogy a hivatalos lapban is megjelentessék a törvénytervezetet.

Egyelőre azonban csak a rendes állami költségvetés tervezete készült el teljesen, mert a rendkívüli költségvetés, amelynek végösszege 10 milliárd lej körül forog, még nem áll egészen készen.

Érdekes ellentét

a bolgár miniszterek között a készülő politikai amnesztia körül

Szófia, november hó 18

A bolgár miniszterelnökség ma terjeszti minisztertanács elé a politikai bűnösökre vonatkozó amnesztia-rendelet tervezetét. Az amnesztia széleskörű lenne és mindazoknak, akiket 1923 óta politikai vétségek és bűntettek miatt elítéltek, kegyelmet biztosítana.

A bolgár kormány minisztertanácsa azonban nagyon viharosnak ígérkezik, mert a három agrárminiszter kérésével a kormány összes tagjai a politikai amnesztia ellen foglaltak állást. Ezt az elzárkózást azzal indokolják meg, hogy a mostani kormány többsége módot akar nyújtani arra, hogy Athanasoff, Popoff és Kosta Stojanoff volt miniszterek, a Stambulinszky-kabinet tagjai kiszabaduljanak a börtönből.

Arravaló tekintettel, hogy január elsejétől kezdve a hivatalnokok fizetésének felét s így az én fizetésemnek felét is elviszi adóba az állam, feltűttem a politikai lexikont.

Dr. Genzmer Félix marburgi professzornak, az ismert német szociológusnak a tanulmányát olvastam végig az államtól. Sokféle állam van, így alkotmányos, önkényuralmi, modern, demokratikus, nemzeti, szövetségi, stb. állam. Miután Románia a lexikon szerint modern, alkotmányos és demokratikus királyság, Genzmer jegyzeteinek idevonatkozó részét tanulmányoztam tüzetesebben.

Különösen az érdekelt, hogy milyen viszonyban vagyok én, a polgár, az állammal szemben, hogy az egyszerűen csak belenyúlhat a zsebembe és kimarkolhatja onnan azt, amiért nap mint nap, életem végéig keserűen és verjeftékezve dolgozom?

Hogy haszadalmas ne legyek s egyik szavamát a másikba ne öltsem, kiveszem a lényegét annak, amit Genzmer ur mond: szerinte alkotmányos és demokratikus államban egyik állampolgár sem lehet jogegyenlőtlen-ségben a másikkal szemben. Vagyis nekem nem lehet több jogom, mint neked, de neked sem lehet kevesebb, mint nekem.

Ennek értelmében tisztelettel megkérdem a kormánytól, hogy milyen jogalapon veszi el január elsejétől kezdve pont az én fizetésem felét, illetőleg pont a fix fizetéssel rendelkező tisztviselők javadalmának a felét?

Hiszen ez egyenes hadjárat, még pedig a modern, alkotmányos és demokratikus állam jogelvei ellen való hadjárat, a lakosság egyetlen, még pedig amúgy is eléggé nyomorult, sőt tulontul nyomorult rétege ellen.

Ez a kivételes adóztatási terv existenciát öldöklő fojtogatása a nadrágos proletárok osztályának, akik mindössze abban különböznek a kétkézi munkásoktól, hogy kevésbé tudatosak s így könnyű velük elbánni.

Az állam erre az öntudatlanságra épít s a tisztviselők erre az öntudatlanságra fizetnek rá.

★

Tanulmánya egy más helyén azt mondja Genzmer az államtól, hogy demokratikus és alkotmányos jellegű országban is lehet állam-önkény, még pedig eléggé veszedelmes állam-önkény.

Ő mondja, mi pedig a példát szolgáltatjuk hozzá.

Ha az ember ebből a szempontból tekinti a dolgot, akkor mindjárt megnyugszik. Mert elvégre, ahol önkény van, ott az egyik fél parancsol, a másik pedig tartja a száját és engedelmeskedik. Jelen esetben az állam parancsol s mi engedelmeskedünk.

Örülünk, hogy csak a fizetésünk felét parancsolja el. Ugyanilyen fáradtsággal parancsolhatná az egészet is.

Hiszen az államnak lehetne ahhoz jogcime, hogy elvegye akár az egészet is. Mondhatná például azt, hogy én éveken át száz és száz ezer embert fizettem, akik nem dolgoztak semmit. Azért jutottam ilyen rossz sorsra. Most viszont ti dolgoztatok és én nem fizetek semmit. Illetve, nem hagyok meg semmit.

Mondhatná.

★

Az állam azt mondja, nem állhat el a kivételes adótól. Mert vagy ő hal meg, vagy a polgárok.

Nos, ez csudálatos. Ugyanis mindaddig úgy tudtuk, hogy az államot mi, szerény állampolgárok képezzük. Most meg kiderül, hogy az állam egészen különálló valami tőlünk, akkor is él, ha mi meghalunk.

Olyan ez az újfajta állam, mint egy nagy család, mely akkor is ragyog, lélekliz és vi-
nal, mikor már az összes tagjai elhaltak.

★

Ez a kivételes tisztviselő-adó annyira képtelen, lehetetlen, igazságtalan, hogy optimista-nódra nem nagyon hiszek a megvalósulásában. Már hírek keringenek arról, hogy a kormány engedékeny a kérdésben. Argetoianu állítólag azt mondotta volna a küldöttségnek, hogy megelégszik azzal is, ha a tervbevett kvóta fele emelkedik majd törvényerőre.

A fele!

Teccik ismerni azt a régi viccet az egyszerű emberről? Aki mindenáron főkött alá akarta juttatni tizedéve menyasszonyoskodó leányát. De az esküvő sehogysém akart megtörténni.

Odajön egyszer a komája:

— Hát mi lesz a lakodalommal?

— Mi lesz... mi lesz? Egy millió korona hozományt ígértem, de a fele hiányzik...

A koma nagyot néz erre a beszédre.

— A fele hiányzik csak! Hát add oda a másik felét!

— Odaadnám, de éppen ez a fele hiányzik...

Mi is így vagyunk, fix! Ésesek ezzel a kivételes adóval. A hajlandóság meg lenne bennünk, hogy legalább a felét odaadjuk. De éppen ez a fele hiányzik.

Lehet azonban, hogy Argetoianu, amelyen nagy büvész, ebből a hiányzó félből mégis kicsikar, kiszorít valamit. Egy egész kis valamit.

Neve: utolsó életlehetőség.

Briand francia külügyminisztert könnyebb szélütés érte

A kamara ülésén lett rosszul és azonnal lakására szállították

Páris, november 18.

A kamara tegnapi ülését kínos incidens zavarta meg. Már javában folyt a képviselők tanácskozása, amikor

a miniszterek padjáról Briand külügyminiszter hirtelen elszédült és előre bukott.

Minisztértársai azonnal segítségére siettek, gyorsan előhívták a kamara orvosát is, akinek segítségével az eszméletlen Briand a kamara egyik melléktermébe vitték át, ahol első

orvosi segélyben részesítették. Briand rövidesen jobban lett és azt az óhaját fejezte ki, hogy vigyék haza a lakására. Ez meg is történt, otthon nemsokára orvosi konzilium ült össze a beteg ágyánál, a konzilium eredményéről azonban nem adtak ki jelentést. — A jobboldali sajtó úgy állítja be Briand rosszul-létét, hogy

könnyebb szélütés érte, egyúttal a sajtó felhasználja ezt az alkalmat arra, hogy Briandnak végleges nyugalombavonulást ajánljon.

A magyar kormány lemondásának híre terjedt el tegnap Budapesten

Súlyos bonyodalmak a munkanélküli segély körül

Az egységspárt nem tűri, hogy a szociáldemokráciát erősítsék

Budapest, november 18.

Tegnap az esti órákban Budapest székesfőváros törvényhatósága ülést tartott, amelyen Friedrich István váratlanul a következő kijelentéssel lepte meg a jelenlévőket:

— A Károlyi-kormány lemondott!

A kormány állítólagos lemondásának híre rövidesen széles körben elterjedt, anélkül azonban, hogy illetékes helyről a késő éjszakai órákig megerősítették volna.

A politikai körök idegességét fokozta azonban az a körülmény, hogy az egységspárt parlamenti frakcióját tegnap a késő esti órákban hirtelen értekezletre hívták össze. Mindenkinél, aki ezen résztvevő, becsületszóval kellett megígérnie, hogy a tanácskozás lefolyásáról, semmit el nem árul. Annyi mégis kiszivárgott, hogy az egységspárt jobboldali tagjai

elégedetlenek a kormány ama szándékával szemben, hogy a munkanélküli

inségsegélyt a szakszervezeteken keresztül akarja kiosztani.

Az a nézetük, hogy a kormány ezzel erősíti a szociáldemokrata pártot. A kormány hír szerint nyilatkozatot fog kiadni, hogy az elosztást nem fogja a szakszervezetekre bízni, megjegyzi azonban, hogy ez nem jelenti a szociáldemokrata munkanélkülieknek a segélyből való kizárását.

Ma egyébként a kormány visszavonult a tényleges munkanélküli segélyezés kérdésében, amennyiben Károlyi miniszterelnök a Házban kijelentette, hogy a kormány a munkanélküli segély behozatalára nem gondolt és a szakszervezetekkel ilyen irányban tárgyalásokat nem folytatott. Mindössze annyi történt, — nyugtatta meg a „felizgatott” kedélyeket a miniszterelnök —, hogy egy megbeszélés során a szakszervezetek javasolták, hogy a fővárosi inségakcióra fordítandó természetbeni segélyt fizessük ezental készpénzben.

„Magyarországnak egy hajórakománny drámairót kellene Amerikába szállítani, akkor könnyen kiizethetné összes adósságait”

— mondja Joseph Anthony, Amerika közismert irodalmi karikaturistája

Newyork, november 18.

Homályos, koraalkonyi interieur. Az egyik karosszékből lassu egyenetlenséggel kinő egy magas férfialak. — Jólnevelt, unalmas bemutakozás.

— Mr. Joseph Anthony, — szól egy magyaró hang.

Kezetnyújtók és szinte gépiesen megkérdetem az angol bemutatkozásoknál elmaradhatatlan how are you-t, a „hogy van”-t, amire feleletül az angolok mindig ugyanezt kérdezik. A visszakérdés ezúttal elmarad. Tehát amerikaival állok szemben, akit egész másnak képzeltem, mint amilyen a valóságban. Nem tudom miért, de egy őszülő halántékú, beszéd-s, mozgékony, mérész, vérbeli amerikai vártam. Ehelyett egy halkbeszédű, csöndes, filozófikus nyugalmu ur ül velem szemben. Mozdulataiban valami kedves, kisfiús félszegség van. Inkább német pszichológusnak néztem volna, mint az amerikai regényírás egyik jőnévű képviselőjének. Valami bizalmatlakító van lényében, az ember szeretne tanácsot kérni tőle...

Előttem fekszik egyik legutóbb megjelent könyve: a „Casanova Jones”, Pogány Willy ellenállhatatlanul szellemes rajzaival fűszerezve. Egy pattingo bendzós ritmusu rimekben megírt ragyogó kis szatira, a prohibíciós Amerika kacagtató donkijotádája, sok tiszta humorral és lokális szatírával megírva.

Az első percekben keresem az összefüggést külső megjelenése és e könyv szatírája között. Ugy találom, hogy hiányzik róla a szatirikus vonás. De mégis! Különösen csiszolt szemtívegei mögött fölfedezem érdekes fekvésű szemeket. Ezek a szemek olyanok, mint a számi macskák szeméi. Érdekes képet adhatnak a világról.

Főleg az amerikai irodalmi ízlésről és az európai írók amerikai sikereiről esik szó.

AMERIKA NAGYOT VALTOZOTT

Mr. Anthony a legpuhább singing-amerikanizmussal görditi felém mondatait.

— Legutóbbi nagy külföldi könyvsikere az amerikai könyvpiacnak Remarque háborus regénye volt. Csodálkozok úgy-e, hogy Amerikának tetszett ez az erősen realiztikus könyv. Igen, Amerika nagyot változott a háboru alatt és még többet változott a háboru után. Az amerikai már nem az az egyoldalú fantáziájú, örökké rohanó felnőtt gyermek, a milyennek még mindig szeretnék Európában hinni. Ma már a Wallstreeten innen és túl történi események is érdeklik őt. Ma már odaát is vannak tömegek, melyeknek irodalmi és zenei igényeik vannak, még hozzá nem csak a külszin kedvéért, hanem lelki szükségletből. Természetesen, kétszáz millió ember között sokféle igénynivó akad.

— Mi a legjobb ajánlólevél a művészet számára odakinn?

— Európát Odaát még mindig Európát tartják az előkelőség és szellemi értékek egyetlen fémjelző hivatalának. Azonban ma már van annyi önálló kritikája közönségünknek, hogy nem elégszik meg azzal, aminek egyetlen értéke az, hogy európai. Ezzel magyarázható, hogy egyes francia írók, bár ideát egy ideig nagyon divatosak voltak, egyáltalán nem arattak sikert. Ezek között volt Maurice Dekobra is.

— Hogyan oszlik meg az amerikai nagyközönség érdeklődése az egyes európai nemzetek irodalma között?

— Amint már említettem, a francia írók esetében nem beszélhetünk általános osztatlan sikerrel. Ennek okát főleg a túlságosan egyéni és lokális témakezelésnek tulajdonítom. Az olaszokat kevésbé ismerik. Azt hiszem, a két nemzet lelkivilága igen messze van egyelőre egymástól. Nagy sikereik vannak a svédeknek és a németeknek. Az angolok kissé megjárták az utóbbi időben. Egy pár ifjú angol nagyság jóakaratu vállvaregetéssel akarta Amerikát elintézni s ezt nem szabad. Ezt az amerikaiak sohasem tűrik el. Az amerikaiban nagyon sok az önérték és a helyes emberi öntudat.

...nem kőtem én soha Amerikát a komunizmustól sem.

Az Egyesült Államokban az utolsó liftkezelőnek is meg van a maga milliárdos lehetősége s ha nem is volna, akkor meg volna a lehetőségnek az álma, amit sohasem engedne magától elbenni.

Biztosan ismeri azt az anekdotát, ami szerint az egyik amerikai munkás azt mondja a másikkal, hogy egyik ember olyan, mint a másik, amire a másik azt feleli: igen és valamivel jobb. Ez tipikus!

MAGYAR ÍRÓK SIKERE AMERIKÁBAN

— A magyar írók? ...
— Látja, — szól elismerő mosolygással és megelégnélő hanggal, — a magyar írók egészen különlegessé. A modern magyar drámaíróknak páratlanul nagy áttűtő sikereik vannak odaát.

Magyarországnak egy hajórakománny drámairót kellene Amerikába küldeni, akkor könnyen kiizethetné összes külföldi adósságait.

— Véleménya szerint mi ennek a sikernek a titka?

— A magyar drámaírók bámulatos zsenialitással választják meg témáikat. Sohasem egyoldalúan sem a témaválasztásban, sem annak kezelésében. Kezükben minden általános emberivé és utólréhetetlenül művészi lévő, ez világsikerük egyedüli oka. Csodálatos nemzeti a magyar, csak úgy ontja a legnagyobb tehetségeket. Mi, amerikaiak, nem győzzük eléggé bámulni a magyar muzikusokat, írókat és színészeket. Én Ábrahám Pál kedvéért operettet fogok írni, mert annyira megtetszett ennek a zseniális fiatalembernek a zenéje, ami egészen más és egészen új, mint amit eddig hallottam.

— Hihetetlen, — teszi hozzá elgondolkozva, — hogy egy ilyen kis ország...

Mr. Anthony lelkesedése nem lep meg, mivel ebben a pillanatban lép be a szobába egy bájos szőke asszony, Mrs. Anthony, akit Európa és Amerika hangversenyközönsége mint Várady Rózsi gondnokságátviszont, a híres Popper-tanítványt ismer. Azt hiszem, nem csalódom, ha neki tulajdonítom azt a sikert is, hogy Joseph Anthonyból, az amerikai regényíróból egy ilyen lelkes, magyarul nem tudó magyar lett.

Marik Klári

Valcovici közlekedésügyi miniszter ismertette az új uttörvénytervezetet

Kötelezővé teszik az utépités céljait szolgáló közmunkát

Bukarest, november 18.

Valcovici közlekedésügyi miniszter kedden magához kéréte a bukaresti lapok munkatársait s előttiük ismertette a készülő új uttörvény főbb irányelveit.

A közlekedésügyi miniszter expozejá szerint a kormány az új uttörvényvel egységesíti a különböző tartományokban eddig még érvényben hagyott uttörvények rendelkezéseit, s biztos alapokra fekteti az utépitésekhez szükséges állami bevételeket.

Legérdekesebb és az ország lakosságát legközvetlenebbül az a rendelkezése érinti az új uttörvénynek, amely

kötelezővé teszi az utépités céljait szolgáló közmunkákat.

Valcovici miniszter megállapításai szerint a falusi lakosság az évből ugyanis csak 100 munkanapot tud hasznosítani, tehát nem jelent számára megtérhetetést, ha az utak rendbehozására 5 napon keresztül közmunkát kell végeznie.

Valcovici miniszter elgondolásai szerint az utadokból befolyó jövedelmek és a közmunkák után

20 év alatt az ország összes útait kifogástalan állapotba lehet hozni. Egy év alatt körülbelül 370 kilométer hosszú utszakaszt javíthatnak meg.

Ne borotvapengét

kérjen hanem követelje!

ezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

A székelyföldi kereskedők és iparosok megmondják, hogy miért van drágaság

Minden olcsó, csak az állami járulékok elviselhetetlenek

Marosvásárhely, november 18.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, amely a négy székely vármegye, Maros-, Udvarhely-, Háromszék- és Csík-megyéék ügyeit szolgálja, tegnap este tartotta meg a marosvásárhelyi iparkamara nagytermében rendkívüli közgyűlést, amelyen a négy vármegye részéről huszonhat delegátus vett részt.

Az első pont a titkári jelentés volt, amelyben Bíró József dr. ismertetette azt a memorandumot, amit a kormány intézett a kereskedelmi és iparkamarákhoz a kereskedelmi törvények megváltoztatásáról.

Dr. Bíró ezután rátért arra, hogy milyen szörnyű módon zsarolják ki az adóval a kereskedőket az egész Székelyföldön. A legkisebb adóhátrálékért zárlatot rendelnek el és végrehajtják.

Ezután a cégbejegyzéseket tárgyalták, amelyek rendesen folynak. A Székelyföldön eddig már 3903 cégbejegyzés történt, de még hátra van körülbelül 5000 cégnek a bejegyzése.

A gyűlés serelemzte, hogy a törvény nem írja elő pontosan, hogy az iparosoknak kell-e cégbejegyzést eszközölniök, hány inas vagy segéd után tekinthető a műhely üzletnek.

A kamara igazgatósága ezután a közjegyzőségek feloszlásának tervével foglalkozott és állást foglalt a közjegyzői intézmény fenntartása mellett.

A közgyűlés legfontosabb pontja ezután következett. A kamarák országos szövetsége ugyanis december első napjaiban Bukarestben kongresszust tart. A kongresszus előkészítő bizottsága most felkérte az összes kamarákat, dolgozzanak ki tervezetet a következő négy pont-ra vonatkozólag:

1. Az ipari termékek drágaságát mi okozza?
 2. A fogyasztási krízisnek mi az oka?
 3. A bizalom válsága.
 4. És végül, szükséges-e a patenta fixa?
- A marosvásárhelyi kamara a következőképpen állította össze válaszáat:
1. A nyersanyag olcsó, a munkabér minimális, ezzel szemben az államtaxák, az illetékek, a szállítás költségei horribilisek. Ezek terhelik meg az ipari termékeket annyira, hogy a fogyasztók nem tudják megvenni. Legelőször az állami taxák csökkentése szükséges.
 2. A fogyasztási krízis a keresethiányban van, amelyben éppúgy szenved a földmives, mint a városi munkás.

Ezenkívül, míg

a külföldön 4-6 százaléknál adnak pénzt, nálunk ennek négy-ötszörösét kéri a bankok.

A központi pénzüzeteknek kellene a helyzeten segíteni. És ne csak a mezőgazdasági adósságokat konvertálják, hanem a kereskedelmi és ipari adósságokat is.

3. A bizalmi válság nem elszigetelt jelenség, ezt érezni lehet az egész kontinensen. Ezen csak úgy lehetne segíteni, ha a politika nem volna olyan erős hatással a kereskedelmi életre és ha a gazdasági törvényeket az összes szakértekeltek meghallgatásával hozzák.

4. A patenta fixa nagyon helyes megoldás volna, mert a kereskedőket és iparosokat nem zaklatná.

A törvényegyesítésre vonatkozólag az

Bombavető repülőgépekkel, tankokkal és mérgezgázzal harcol Franciaország a korzikai banditák ellen

A francia parlamentig is elérték a banditák kezei és külön adókkal sanyargatták a korzikai ipart és kereskedelmet

Páris, november 18.

A francia kormány elhatározta, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel véget vet annak a banditavilágnak, amely — miután már mindenben versenyez a csikágói hírhedt alvilág bravurjaival — türelmetlenül állapotokat teremtett Korzika szigetén.

Most a francia lapok rendkívül érdekes cikkeket ismertetnek a korzikai rablóvilágról. A párisi lapok szerint a korzikai banditák szervezett uralma már valóságos állam lett az államban s kiemelt adókkal sújtotta az ipart, kereskedelmet és különösen az idegenforgalmat szempontjából fontos szállodákat. Befolyásuk a kulisszák mögött annyira megerősödött, hogy már a parlamentben is éreztethették akaratukat.

A francia kormány rendkívül erőteljes eszközökkel indította meg az irtóháborút a banditák ellen. Minthogy Korzika legnagyobb részben erdős és hegyes terület,

egységesítés ellen foglaltak állást, a mennyiben Erdélynek tekintetbe kell venni speciális jogi helyzetét.

Az ipari tanonckérdésben azt a javaslatot terjesztik majd elő, hogy azok az iparosok vagy kereskedők, akik két tanoncnál többet tartanak, segédet is kell hogy foglalkoztassanak.

A gyűlés folyamán szó esett még a vándor deszkasárosokról is. Elhatározták, hogy kérvénnyel fordulnak az illetékes miniszteriumhoz, hogy Marosvásárhely rendőrkészurájára is küldjön egy rendeletet, amelyben kitalálja a város területéről őket. Csak abban az esetben engedjék meg az ottmaradásukat, ha a deszkát a saját erdejéből vágatják, vagy bejegyzett céggel bírnak.

A négy székely vármegye kereskedelmi kamarája ebben az értelemben fog részt venni a bukaresti kongresszuson.

ahol a helybeli csendőrségek nehezen boldogulnának, a kormány formális háborút indított a banditák ellen. Nagyszámú katonaságot vezényeltek Korzika, s a csapatokat ellátták tankokkal, bombavető repülőgépekkel és gáztámadásokra alkalmas felszerelésekkel. A korzikai partokat gyorsjáratú cirkáló őrzi, hogy a banditák a tenger felé ne vehessenek egérutat.

Ha igazak azok a hírek, amelyek a párisi lapokban napvilágot láttak a korzikai banditavilág rémtetteiről, akkor a kormány statáriális eljárása mindenképpen indokolt. Itt adunk néhány személyes hírt azokról a rémségekről, amelyek miatt a francia kormány hadat üzent Korzika törvénytelen urainak:

Carighót, a leghírhedtebb banditák egyikét rejtékhelyén meglepték a csendőrök és agyonlőtték. Borgolioni banditát, aki a legutóbbi időben számos rablógyilkosságban vett részt, rej-

Követeljen kimondottan eredeti Olla-t mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

tekhelyén körülfogta tizenkét csendőr. Amikor menekülni akart, őt is agyonlőtték. Ajaccióból vitorlás hajón próbált elmenekülni két gyanúsán viselkedő ember. Föltartóztatták őket és két veszedelmes banditára ismertek bennük.

Bartoli rablóvezért egy Simonetti nevű korzikai gyáros lőtte agyon, kinek a gonosztevő működési területén nagy fűrészgára van. Bartoli többször igyekezett a gyárost arra kényszeríteni, hogy több ezer franknyi önkéntes adót fizessen neki.

A rabló fenyegetése miatt Simonetti kénytelen volt üzemet beszüntetni és a munkásait elbocsátani. Végül meg akart vele állapodni és találkozónban egyeztek meg. A találkozón nem tudtak megegyezni. Bartoli revolvért rántott, hogy a gyárost vonakodóként megbüntesse. Simonetti azonban megelőzte és egyetlen jól irányzott lövéssel leterítette.

Bartolit kapzsisága miatt „adószedőnek” nevezték. Különösen külföldi kirándulók gépkocsijait fosztotta ki. Egy holland nőt, aki nem tudott váltásdíjat fizetni, több héten át rabságban tartotta.

A francia kamara tegnapi ülésén Bres-ton korzikai képviselő interpellációjában éles támadást intézett a kormány ellen a Korzikában kihirdetett statárium miatt. Tiltakozott az ellen, hogy néhány bandita miatt a szigorított intézkedések révén a sziget fő jövedelmi forrását alkotó idegenforgalmat teljesen megbénítsák és a pénzes idegeneket elriasszák Korzika természeti szépségeitől.

Bres-ton interpellációjára, amely szinte a korzikai banditák védőbeszédének tekinthető, igen kínos feltűnést keltett a francia kamarában.

December 20-ig marad együtt a parlament

Bukarest, november 18.

A parlament hír szerint csak december 20-ig fog ülésezni és ezután február 10-ig elnapolják, hogy a kormány nyugodtan dolgozhassék...

Nem lépnek be a kormányba, hanem kormánybuktatásra készülnek Goga és Bratianu György

Bukarest, november 18.

Tegnapi számunkban arról adtunk hírt, hogy Goga, Bratianu György és Lupu belépnek a kormányba. Mára kiderült azután, hogy erről szó sincsen. A három politikus között csakugyan folynak tárgyalások, ezek azonban éppen ellenkezőleg egy erős ellenzéki kormánybuktató akcióra irányulnak. Hír szerint Goga és Bratianu György már a költségvetés tárgyalása előtt ismertetni fogják álláspontjukat.

Franciaország vámpótlékokkal védekezik az alacsonyabb valutájú államok behozatala ellen

Páris, november 18.

A francia kormány tegnap rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy az alacsony valutájú államok behozatala ellen vámpótlékokkal kell védekezni. Ez a rendelet rendkívül jellemző a francia kormány mentalitására, amely felhőrdült az angol védővámok terve ellen, de most a nehezebb sorban élő államok helyzetét mégis képes büntető szankciókkal súlyosbítani.

A helyes út szép fehér fogak bíráására a következő: Nyomjon egy adag Chlorodont fogkefére Chlorodont-fogpépet a szájára Chlorodont fogkefére (speciális kefe fogazott sörtevel), keféje aztán fogcsorait minden oldalról, alulról felfelé is és öblítse ki száját gargalizálás közben Chlorodont-szájvízzel alaposan. A hatás meglepő lesz! A Chlorodont használata még azáltal is kellemes, hogy nem habzik szappan módjára és hogy pompás borsmenta aromája frissítőleg és üdítőleg hat. Chlorodont-fogpépet egy tubus 32.- Lej és 20.- Lej. Chlorodont-fogkefe 42.- Lej, gyermekek számára 30.- Lej. Chlorodont-szájvíz, üvege 98.- Lej és 48.- Lej. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont S. A. R. cég, Braşov, Cioara 2.

HALLÓ, ITT RÁDIO B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Hölgyeim és Uraim, déli hireinket közöljük:

BÉCS-ből jelentik: A minisztertanács, a hivatalos lap mai számában erősen megcáfolja azokat a híreket, melyek szerint Matuska kormányát akarna alakítani. Mindebből csak anny igaz, hogy Matuska tegnap magánál látott egy pár baloldali politikust pucásra... eee... akarnak mondani: pucásra. A kormány szemléskörü övintézkedéseket tett a kilengések megakadályozására. Így például: maximalta a robbantószerkezet árát.

Más.

BUDAPEST-ről jelentik: Szakkörök a magyarországi artszterácia gazdasági helyzetének zuhanásszerű romlását látják abban, hogy Titkos Ilona, ma egy mágnástól sem kapott egymillió pengőn felüli pégielégítést.

Más.

A HAVAS-UGYNOKSÉG jelenti: Egy oslói tudós, népszerű G Bethall, hosszasan utánjárás és tanulmányok után, összeállította az 1931 évi csodát. A kitűnő tudós szerint ezek a következők:

1. Az az összeg, amit a munició-gyárak a leszerelésen keresnek. (Hogy ez az összeg nem kétakkora.)
2. A népszövevényi delegátusok gyomra (hogy nem négyakkora.)
3. Franciaország békenyilatkozatai. (Melyek csodálatos technikai berendezésekkel, öt másodperc alatt páncélerődökké alakíthatók át, háborús felelősséget elhárító készülékkel, úgygyúrral és a háborus egyezményekben előírt: higiénikus hadifogoly-femetővel.)
4. A németországi gyu- és munició-gyárak, melyek csodálatos technikai berendezésekkel, már négy másodperc alatt

átalakíthatók békenyilatkozatokká. (Gránátmentes garanciákkal, ötezer voltos feszültséggel teltet, harminchat drotsoros záradékkal, miniatűr gázbombákat potyogató béke-galambokkal és hatkeresztes szintelen és szagtalan békepággal.)

5. Az az aradi textelnagykereskedő, a ki november hónapban 233 lej 16 bani kölcsönhöz jutott és végül az a marha, aki ezt a kölcsönt folyósította.

Más.

BUKARESTBŐL jelentik: Joanitescu és Madgearu pisztolypárbajuk után, nem békültek ki. Ezzel kapcsolatban egy nagy belga gyár elhatározta, hogy Bukarestben egy puskapor-lerakót létesít. Joanitescu azonban kijelentette, hogy a felek továbbra is román puskaporot fognak használni. A mosó-intézetek kihasználva a konjunkturát, 15 százalékkal emelték az árakat.

Más.

JORGA közoktatásügyi miniszter, ezután adja tudtára a tanügyi barátainak, hogy az áruaktárak mellett létesített iskolákba, ma prima minőségű borecet és kékítő érkezett.

Hölgyeim és Uraim, ezzel déli hireink közlését befejeztük, rövid szünet után: „Mit üzen a rádió” következik.

Jóétiággal köszöntöm Kedves Hallgatóimat.

Multethi üzeneteim során, egy „Barnafiu”-nak arra a kérdésére szolgáltam felvilágosítással, hogy: legyen-e szerelmes, vagy sem. E kérdés-jeleket kapcsán, most egy „Szőke lány” szegzte nekem, kedves levelének elvont csönét, hogy... hát a nők?... Erdemes-e, hogy a nyakunkba vegyük a szerelem edes igáját, mely edes, de mégis csak iga...

Ezek elrebecsálása után kedves „Szőke lány”, ha kíváncsi a szerelem előnyire és hátrányaira, én röviden felsorolhatom ezeket, csakúgy, mint a „Barna fiu”-nak. On aztán határozzon. Bár kár a sok szószaporításért. Ahogy mi általában a szőke lányokat ismerjük: hosszan merle-

A kültelki démon szörnyű halála

JACK,

a hasfelmetsző módszer szerint öltek meg egy bukarésti leányt

Bukarest, november 18.

Három évtizede vagyok a rendőrség szolgálatában, rengeteg bűnügyben nyomoztam... de esküszöm önöknek, uraim, hogy ilyen borzalmas, ilyen vadállati kegyetlenséggel végrehajtott gyilkossággal még nem találkoztam rendőri pályafutásom alatt...

Franculescu, a bűnügyi osztály főnöke, mondotta ezeket a jellegzetes szavakat, amikor ma délután a fővárosi lapok tudósítói megjelentek nála, hogy újabb részleteket tudjanak meg a Calimachi-mezőn történt gyilkosság felől. A bűntény elkövetése óta már eltelt az első huszonnégy óra, de még egyetlen olyan bizonyítékot sem sikerült felfedezni, melynek alapján a titokzatos gyilkos kiállításra kerülhetne. Este tizenegy órakor találták meg a Calimachi-mezőn a megcsontított hullát, egy félóra leforgása alatt a bűnügyi osztály már megállapította az áldozat személyazonosságát, de azóta egyetlen lépéssel sem haladt előre a nyomozás.

A Calimachi-mező Bukarest két elővárosa között terül el, a Grand negyed lakói, hogy megrövidítsék hazafelé vezető útjukat, gyalogsévenyit tapostak maguknak a Calimachi-mezőn keresztül és itt felejtették este tizenegy órakor a borzalmasan megcsontított hullát.

Egy fiatal diák figyelmeztette először a rendőrséget, hogy nem messze a gyalogsévenytől, valami sötét tömeg fekszik a mezőn.

A rendőr betelefonált a központi rendőrségre és husz perc múlva a bűnügyi osztály már teljes készletséggel megjelent a helyszínen. Amikor a rendőri autók sorban egymásután felvonultak a máskor oly néptelen mezőre, a Grand-negyed szenzációra éhes lakói percek alatt hatalmas tömegként vették körül a bűntény színhelyét.

A detektívek fáklyákat gyújtottak és egyes-kísérteties jelenetben volt részük a negyed lakóinak, amikor a törvényszéki orvos a fáklyák lobogó fénye mellett megejtette az első vizsgálatot.

Fiatal női holttest, — diktálta jegyzőkönyvbe a rendőrségi orvos, — a sziv felett hatalmas kézzurás... a seb tizenkétféle méter hosszú... a sziv alatt még egy szurás... ez tizenöt centiméter széles...

És aztán, amikor az áldozat alaposabb vizsgálatához hozzá kezdett, még a fáklyák sárga fénye dacára is észre lehetett venni, hogy az orvos eláspad.

Valamit sugott a bűnügyi osztály főnökének fülebe, aki most szintén odalépett a fiatal női holttesthez és — ugyancsak borzadva hátrált vissza. Percek teltek el, míg a rendőri bizottság tagjai valamennyire megszokták azt a borzalmas látványt, amit a megcsontított hullát, az imbolygó fáklyafényben eléjük tárt. A szerencsétlen áldozat teljes hástájéka hiányzott. A gyilkos egy éles késsel, valószínűleg borotválóval, a sző szoros értelmében kioperálta az áldozatát a vergődő testéből a hasi-részeket. Jack, a titokzatos londoni hasfelmetsző végzett így áldozataival, annak idején, amikor az angol fővárost éveken keresztül rémuralma alatt tartotta. A düsseldorfi gyilkos is hasonló bestialis kegyetlenséggel végezte ki áldozatait...

Az áldozat kilétének megállapítása nem került nagy fáradságába a rendőrségnek. — Az összehajtott kíváncsiak közül többen is felismerték a borzalmasan megcsontított hullában Puiu Sevastica munkáslányát. A Grand-negyed lakói nagyon jól ismerték ezt a furcsa leányt, aki reggeltől-estig a Herdan-malomban dolgozott és aztán munka után sorra járta a külvárosi korcsmákat és gyakran hajnalig tartó murikban vett részt. A lobogó fáklyafény odacsalt két közeli korcsmárost is, akik mindketten megerősítették, hogy nagyon is jól ismerik az áldozatot, alig volt az utóbbi időben valami nagyobb mulatság, melyben a főszerepet ne a környék apacskirálynője, a „szép Sevastica” játszotta volna.

„A VÖLEGÉNY”

Ilyen előzmények után indult meg a nyomozás. A bűnügyi osztály emberei végigjárták az összes külvárosi korcsmákat, hogy megállapítsák, hol és kivel mulatott a végzetes éjszakán a szép Sevastica. Míg kihajnalodott, már egy egész sereg külvárosi apacs kihallgatását folytatták le a detektívek, akik a legellenőrzhetőbb információkat szolgáltatták be. Ha a kihallgatott apacsoknak hitelt lehet adni, akkor a szép Sevastica egész éjszaka egyebet sem tett, mint egyik korcsmából átsietett a másikba, mintha valami furcsa, mohó, pokoli láng hajszolta volna egész éjszaka

egyik helyről a másikra. A detektíveknek sikerült bevenni a rendőrségre az áldozat lakóházát, aki szintén a Herdan malomban dolgozott:

— Sevastica az én menyasszonyom volt, — mondta Trancu Gheorghe, — együtt éltünk, de én csak később vettem észre, hogy éjszaka elszökik hazulról és végigkószálja a korcsmákat. Nappal a gyárban dolgozott és sohasem tudtam megérteni, hogyan bír annyit éjszaka káznál. Én többször figyelmeztettem, hogy egyszer pörül jár és tessék... most bekövetkezett a szerencsétlenség.

A „völegény”, egyszerű parasztleány, egyelőre őrizetben maradt. A rendőrségen, habár meg vannak győződve arról, hogy semmi köze a bűntényhez, de a nyomozás elősegítése céljából egyelőre bent tartották.

Nem értem, — mondja az egyik detektív, — hát miért engedted, hogy Sevastica egész éjszaka kóboroljon az utcákon?

A londoni munkanélküliek megostromolták a segélyépületet

A rendőrök gumibotokkal verték szét a tüntetőket

London, november 18.

Kedden este az egyik városrészben veszedelmes zavarodású fajult a munkanélküliek tüntetése.

A rend fenntartására erős rendőrsztag vonult ki a tüntetés színhelyére, a munkanélküliek azonban megtámadták a karhatalmat.

A rendőrök gumibotokkal verték szét a

tömeget s csak hosszú munka után sikerült a tüntetőket szétszórni. Az elkeseredett utcai harc során egy rendőr és három tüntető súlyosan megsebesült, de a gumibotoktól számosan szenvedtek könnyebb természetű sérüléseket. A vizsgálat megállapításai szerint a munkanélküliek tömege a segélyház épületét akarta megostromolni s ezért olt szűkségessé a rendőrség közbelépése.

Éppen Vajda Sándor és éppen Nagyváradon tesz szemrehányást a magyarságnak, hogy nem támogatták a nemzetipártot

Dr. Soós István volt alpolgármester reflektál Vajda vádjaira: „a magyarok a maguk zászlói alatt vitték be a községi tanácsba a nemzetipárt képviselőit és Vajda volt az, aki nem tartotta be a Magyar Párttal a megállapodást”

Nagyvárad, november 18

A politika urihuncutság — tartotta a közvélemény, különösen a falusi, és így tarthatja továbbra is. Minden oka megvan rá. Az urak bátorsága tulnő minden határon. Nem is bátorság az már, vakmerőség. Vakmerőség kell hozzá olyan butának hinni a hallgatóságot, a jó népet, amely mindent bevesz.

Vajda Sándor ilyennek hiszi a maga tömegeit s a legcinikusabb román vezérpolitikus

éppen azon a Nagyváradon feddte meg a kisebbséget, amely nem harcol együtt vele, a demokrácia bajnokával, ahol a léprecsalt magyarság nemzetipárti tanácsot választott, hogy aztán felrugják a csak a magyarok részéről betartott paktumot.

A nemzetipárt ugyanis azért, hogy a maga embereinek tarthasson meg minden pozíciót, a paktumírásban lefektetett pontjai és a községi tanácsban kapott többségi szavazat ellenére nem engedte, hogy a magyar dr. Soós István elfoglalhassa az alpolgármesteri széket. Hiába habarodott fel a magyar közvélemény a megállapodás semmibevevése miatt, hiába adott be kontesztációt, a politika győzött az igazságon is. És

a cinikus Vajda a belügyminisztérium kabinetjében maga jelentette ki kisebbségi képviselő előtt, hogy paktum ide, törvényes választás oda, nem tesz semmit

s vegyék tpmódusul az urak, hogy Bánffy Dezső bárónak volt igaza, amikor meggátolta a nemzetiségek érvényesülését.

Nem is lett a megválasztott dr. Soós Istvánból alpolgármester a nemzetipárt

A legény lehajtja a fejét és csak vonakodva adja meg a választ:

— Nagyon szerettem... és ezért bocsátottam meg mindent neki...

ÉN VAGYOK A GYILKOS...

A rendőrségre beszállított gyanúsítottakat, — akiket azokban a korcsmákban szedtek össze, ahol a végzetes éjszaka Sevastica megfordult, — részletesen kihallgatták, anélkül, hogy az órákig tartó kihallgatás valami eredménnyel járt volna.

A késő esti órákban az egyik gyanúsított, Popescunak hívják, újabb kihallgatásra jelentkezett. Erélyesen követelte, hogy azonnal vezessék a bűnügyi osztály főnöke elé. Amikor eleget tettek a kívánságának, odalépett az inspektor elé:

— Én vagyok a gyilkos.

Általános elképedés követte ezt a vallomást.

— Te?

— Igen... én öltem meg Sevasticát... tessék letartóztatni.

— És miért öltem meg?

— Bosszút akartam rajta állani, mert... mert mást szerettem.

Az inspektor hozzákezdett a részletes kihallgatáshoz, de már az első feleletek után az a határozott meggyőződés alakult ki, hogy ez az ember valami egészen kültelki virtusból magára akarja vállalni ezt a borzalmas gyilkosságot, csak azért, hogy ott kint a külvárosban, róla beszéljenek és e neve a szép Sevasticával együtt szerepeljen.

SZEMBESÍTÉS A HALOTTAL

A késő esti órák dacára a bűnügyi osztályon elhatározták, hogy Popescut kiszállítják a Morgába és szembe állítják a borzalmasan megcsontított hullával. És ezt a kísérteties éjszakai tetemrehívást végre is hajtották. — A

rendőrségi autó néhány perc alatt a Damba-vita melletti bonctani intézetbe röpítette a rendőri bizottságot, egy másik autón két detektív kíséretében megérkezett Popescu, az önként jelentkezett gyilkos.

És kezdetét vette a tetemrehívás.

— Hogyan öltem meg ezt a szerencsétlen leányt?

— Egy késsel, — válaszolt konokul a „gyilkos”.

— Hol a kés?

— Eldobtam.

— Egész huscafutak hiányoznak ennek a leánynak a testéből, te vágta le azokat?

— Igen. Én.

— És mit csináltál velük?

— Eldobtam...

Az egyik detektív most egy kést ad át az önként jelentkezett ál-gyilkosnak.

— Most mutasd meg, hogyan hajtottad végre a gyilkosságot?

Popescu a jobb kezébe veszi a kést, — aztán zavartan átteszi a bal kezébe.

Ebben a pillanatban a detektív ráít a vállára:

— De hiszen te balkezes vagy és ezt a gyilkosságot pedig jobbkezes ember hajtotta végre...

Popescut visszakísérték a rendőrségre, ahol az újabb vallatás alkalmával megmásmította eredeti vallomását. Elmondta, hogy nem ő a gyilkos... habár ő is meg akarta gyilkolni a szép Sevasticát... és ezért akarta magára vállalni a gyilkosságot.

A nyomozás tovább folyik a tényleges gyilkos kézrekerítésére. A bűnügyi osztályon az a vélemény alakult ki, hogy ketten követték el a gyilkosságot. Az egyik, aki a tényleges gyilkosságot elkövette, míg a másik a szerencsétlen áldozatot lefogta.

(f. a.)

megillető pozícióból. Vajda ur ugy lát, szik azt hiszi, hogy a nagyváradi és általában az erdélyi magyarság már mindent elfelejtett. Nem, csak neki lehet rossz a memoriája. Mi éppen tőle és Maniutól reméltük s a többi erdélyi politikustól a magyarság sérelmeinek az orvoslását. Nem könyörödományt kérünk, hanem csak a nemzetközi szerződésben lefektetett jogokat a gyulafehérvári határozat szerzőitől.

— Vajda pártja a közigazgatási törvényből kihagyta a kisebbségekre vonatkozó összes paragrafusokat, akkor, amikor a reakciós, a kisebbségeket elismeri nem akaró Bratianu Jonel is szükségesnek látta, hogy az 1925 évi liberális törvényben lehetőséget nyújtson a kisebbségi nyelvhasználatnak a helyi közigazgatásban.

— A demokrácia zászlóvivőitől, a hogy Vajda és pártja nevezik magukat előszeretettel, mást várt volt, és mást várna a jövőben az erdélyi magyarság.

Az erdélyi magyarság, a magyar tömegek nem olyan kiskoruk, nem bizony, kegyelmes ur, hogy sipcukorral, nádihegedűvel, népgyűlési frazeológiával félre lehetne vezetni. Nyalassa mással a sipcukrot Vajda kegyelmes, aki levitelt. Bárdos László.

GANDHI:

„Az angolok vonuljanak ki Indiából!”

London, november 18.

A kerekasztal konferencia tegnapi ülésén Gandhi előterjesztette követelését az angol hadseregnek Indiából történő visszavonására. A hindu vezér beszéde heves ellenállást váltott ki. A kerekasztal-konferencia angol tagjai élesen visszautasították Gandhi követelését és hangoztatták, hogy nem fog akadni politikusan a Szigetországban, aki ennek a követelésnek a teljesítésébe belemenjen.

Newyork főpolgármestere: „Igazságot Magyarországnak!”

Newyork, november 18.

Jimie Walker newyorki polgármester tegnap tizenötözezer főnyi közönség jelenlétében lelkes szavakkal üdvözölte a Magyarországról visszatért Magyar Sándor oceanrepülőit. Walker hangoztatta, hogy a világ minden népének alá kell írnia a repülőgép jelmondatát: „Igazságot Magyarországnak!”

A továbbiakban Walker megemlékezett arról, hogy nemrég személyesen is alkalma volt meggyőződnie Magyarországnak tragédiájáról. Beszéd közben megbeszélte a községi tanácsba és éppen Vajda belügyminiszter volt az, aki nem respektálta a Magyar Párttal történt megállapodást és amikor kérdőre vonták, cinikus nyilatkozatot tett.

— A biharmegyei nemzetipárt — folytatta dr. Soós István, — volt az, amely a megállapodás dacára a magyarság exponensait kitétte az őket jogszerint is

Döntő jelentőségű Laval és Bülow találkozója

Már a párisi kamarában is hangoztatják, hogy meg kell adni a moratóriumot Németországnak

Berlin, november 18.

Bülow német államtitkárnak párisi tartózkodása felé fordul most az egész német nép figyelme. Laval tegnap kamarában fogadta Bülowot és ezen a találkozón rendkívül fontos kérdések kerültek szóba, amelyek között természetesen első helyen a jóvátételi kérdés szerepel.

A francia közvélemény, sőt már az illetékes körök is mintha enyhébb hurokba akarnák fordítani a moratóriumot.

kat pengetnének. A Kamarában tegnap Mistler képviselő kijelentette, hogy

Németországnak feltétlenül meg kell kapnia a moratóriumot.

— Meg kell hallani Németország segélykiáltását — hangoztatta a szónok — és, bár Franciaország sincs a legrosszabb viszonyok között, mégis a saját érdekében is hozzá kell járulnunk ahhoz, hogy Németország talpraálljon.

Hoover nyilatkozik Grandiról, Grandi nyilatkozik Olaszország célkitűzéseiről

Washington, november 18.

Grandi olasz külügyminisztert washingtoni látogatása alkalmával Hoover elnök meghívta az amerikai sajtó képviselőit a Fehér Háza, ahol rövid expozéban foglalkozott Grandi utjával. Hoover kijelentette, hogy az olasz külügyminiszter az Unió vendégeként tartózkodik Amerikában s rajta kívül Stimson államtitkárral tárgyalja meg a legidősebb politikai és gazdasági kérdéseket.

Hoover után Grandi fogadta az újságírókat s számukra a következőket mondotta:

Olaszország célja az, hogy megvalósítsa az összes nemzetek békés együttműködését s elérje ezen az úton az általános jólétet és felvirágzást.

A politikának ma a fegyelmezés lett a legfontosabb és legégetőbb problémája. A jóvátételről Grandi így nyilatkozott:

— Mussolini álláspontja a jóvátételről illetőleg 1922 óta közismert s azóta egy jótájt sem változott, úgy, hogy megismételné teljesen szükségtelen.

Végül az olasz-francia feszültségre utalva kijelentette, hogy Olaszország igyekszik a francia kormányval békésen megegyezni a flottakérdésben.

A Népszövetség bizottsága titkos ülésen tárgyalja a japán-kinai konfliktust

Páris, november 18.

A Népszövetség tanácsának rendkívüli ülésén, amelyet kizárólag a japán-kinai konfliktus elsimítására hívtak össze Párisba, a keddi délelőtti titkos ülésen Yoshisava japán és Sze kinai delegátus nélkül kezdették meg a tanácskozásokat. Az ülésen Daves tábornok és Sir Simon beszámoltak azokról a külön megbeszélésekről, amelyeket a kínai és japán delegátusokkal folytattak az ülést megelőzően.

A bizalmas megbeszéléseket keddi délután folytatták s ma, szombán délelőtti 11 órakor újból titkos gyűlésre ül össze a népszövetségi tanács.

Nyilvános ülést csak abban az esetben tart a Népszövetség tanácsa, ha a tárgyalások során sikerül a homlokegyenest.

Egy operáció különös meglepetése

Meg nem született ikertestvérét negyvenkét évig a combján hordta egy lévai ügyvéd

Az operáló orvos nyilatkozata

Léva, november 18.

A lévai szanatóriumban felvételre jelentkezett egy lévai ügyvéd s egy nagy daganat eltávolítását kívánta.

Kezelőorvosa teljesen veszélytelennek nyilatkoztatta az operációt, annál is inkább, mert a daganat, mely születésétől fogva volt látható a lábon s csak arányosan a testtel nagybodott — nem volt fájdalmas.

A szanatórium főorvosa szintén azon az állásponton volt, hogy a páciens nyugodtan alávetetheti magát az operációnak s kijelentette, hogy semmi utókövetkezménytől nem kell tartania.

Az operáció sikerült, de amit a felső combon levő daganatban találtak, különösnek tűnt fel az orvosoknak. A páciensnek nem szóltak róla semmit, amíg a szorgos vizsgálatot meg nem ejtették. Kijött, hogy a daganatot emberi embrió képezte. Egy teljesen kifejlődött fiúgyermek embriója, a fején egy kis fekete hajjal.

Az embrió ikernek indult és rendszeren kifejlődve, a legteljesebbé összenőtt ikrek lettek volna a — testvérek. A korszerű orvostudomány azonban az ügyvéd negyvenkét évig a testében magával hordozta a meg nem született ikertestvérét.

Az eset rendkívüli feltűnést keltett orvosi körökben és a szanatórium tulajdonosa — az ügyvéd beleegyezésével —

Ellentmondó hírek a harcierről

nest ellenkező japán és kínai álláspontot végre közelebb hozni egymáshoz.

A vitás mandzsuriai területéről érkező jelentések a következő eseményekről számolnak be:

A tokiói lapok jelentése szerint Maacsangszan kínai tábornok, a Mandzsuriaiban operáló kínai haderő főparancsnoka Japánhoz ismét ultimátumot intézett s követelte a Nonni folyónál levő hídfo kiürítését.

Charbinből származó moszkvai jelentések viszont arról adnak hírt, hogy Maacsangszan kínai tábornok kapott a nankingi kormánytól a hadműveletek ideiglenes beszüntetésére.

Kína újabb hadmozdulatokat csak akkor kezd, ha a népszövetségi tanács missziója nem hozná meg a kívánt eredményt.

Egy operáció különös meglepetése

Meg nem született ikertestvérét negyvenkét évig a combján hordta egy lévai ügyvéd

Az operáló orvos nyilatkozata

Léva, november 18.

A lévai szanatóriumban felvételre jelentkezett egy lévai ügyvéd s egy nagy daganat eltávolítását kívánta.

Kezelőorvosa teljesen veszélytelennek nyilatkoztatta az operációt, annál is inkább, mert a daganat, mely születésétől fogva volt látható a lábon s csak arányosan a testtel nagybodott — nem volt fájdalmas.

A szanatórium főorvosa szintén azon az állásponton volt, hogy a páciens nyugodtan alávetetheti magát az operációnak s kijelentette, hogy semmi utókövetkezménytől nem kell tartania.

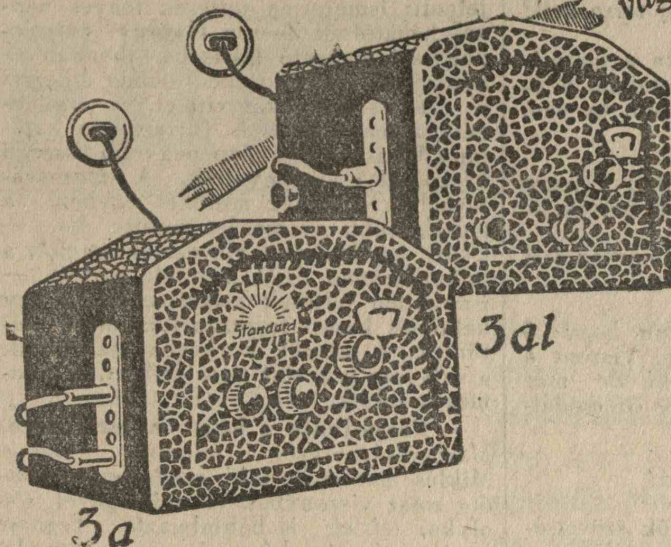
Az operáció sikerült, de amit a felső combon levő daganatban találtak, különösnek tűnt fel az orvosoknak. A páciensnek nem szóltak róla semmit, amíg a szorgos vizsgálatot meg nem ejtették. Kijött, hogy a daganatot emberi embrió képezte. Egy teljesen kifejlődött fiúgyermek embriója, a fején egy kis fekete hajjal.

Az embrió ikernek indult és rendszeren kifejlődve, a legteljesebbé összenőtt ikrek lettek volna a — testvérek. A korszerű orvostudomány azonban az ügyvéd negyvenkét évig a testében magával hordozta a meg nem született ikertestvérét.

Az eset rendkívüli feltűnést keltett orvosi körökben és a szanatórium tulajdonosa — az ügyvéd beleegyezésével —

Standard visszaférít

Lei 2300 vagy Lei 2000

régi elavult rádiójáért, ha becsereéli modern kitűnő Standard-készülékre.

Csereárak: 3a, modern 3+1 lámpás váltóáramu hálózati készülék csak 5000 lei 7000 helyett.

3a legmodernebb 3+1 lámpás váltóáramu hálózati Európavevő 200—2000 m. hullámhosszra csak 5600 lei 7900 helyett.

Felvilágosításért forduljon a legközelebbi jobb szaküzlet-hez.

Standard

APPONYI ALBERT:

A békeszerződés revízióját csak békés úton lehet végrehajtani

KRITIKA
KÁROLYI GYÖF
EXPOZÉJÁRÓL

Budapest, november 18.

A magyar képviselőház keddi viharos ülésén Ernszt Sándor népjólét, miniszter felszólalása után még Jánosy Gábor és Kabók Lajos beszéltek, majd az ülés nagy érdeklődéssel várt eseménye, Apponyi Albert gróf felszólalása következett.

Apponyi egy óra hosszat tartó beszédében szögezte le álláspontját Károlyi miniszterelnök expozéjáról. Kifejtette, hogy amikor a mai helyzet diagnózisát elkészítik, tekintettel kell lenni a világgazdasági válságra és mindazokra a súlyos terhekre, amelyeket a békeszerződések róttak Magyarországra. Apponyi a kormány jelentését általánosságban tudomásul vette, de megjegyzéscit a következőkben fejtette ki:

A Károlyi-kormánynak feltétlenül gazdasági programot kellett volna adnia, mert az lélektani szempontból is rendkívül fontos lett volna. A külpolitikai kérdések tekintetében helyesli Bethlen állásfoglalását, mert a megkötött barátsági szerződéseknek kedvező eredményei máris mutatkoznak. Ünnepelesen hangsúlyozta, hogy külpolitikai és általában politikai vonatkozásokban Magyarország az a végső célja, hogy a trianoni békeszerződéseket revízió alá vegyék. Eppen ezért Magyarországnak francia orientációra van szüksége. A revíziót azonban csak békés úton lehet végrehajtani.

A szomszédos államokkal való viszony ismertetésében hangsúlyozta, hogy Magyarország sem a nagyhatalmakkal, sem a szomszédokkal szemben nem kíván külpolitikai irányváltást. Ezért azonban Magyarország nem hozhatja meg azt az áldozatot, hogy végcélját megváltoztassa, de ha egy olyan atmoszférát tud teremteni, ezen az alapon olyan enyhülésnek utját egyengetheti, amely később mélyreható egyetértésnek lehet alapja.

A kereskedelmi egyezményekről szólva, rámutatott arra, hogy a román és német preferenciális szerződések nem léptethetők életbe bizonyos államok tiltakozása miatt. Ezek a szerződések azonban a népszövetségi bizottság ajánlatára kötötték meg s ha most a külállamok ellenállásán meghiúsulnának ezek a kedvező megállapodások, akkor Magyarországnak semmiféle érdeke nem fűződik ahhoz, hogy

a többi szerződéses megállapodások életben maradjanak.

Rassay Károly és Károlyi miniszterelnök felszólalásai után Büchler szociáldemokrata képviselő azzal vádolta meg Szilágyi Lajost, hogy kijáráskért pénzt fogadott el.

— Ilyen vádra csak posztonnal felelhetek! — válaszolta Szilágyi.

A nagy zaj miatt az ülést felfüggesztették, majd újból Büchler folytatta beszédét és élesen támadta Szilágyi Lajost.

Már a dán korona is...

Kopenhága, november 18.

Európa egyik legszilárdabbnak hitt valutája volt a mai napig a dán korona. Az általános gazdasági válságban azonban úgy látszik ez a pénz is megingott. Az utóbbi napokban a dán korona erősen leromlott, amit a kormány azzal magyaráz, hogy a külföldre eladott árukért az ország nem bír devizát kapni.

Bölcs ember az aradi polgármester

Védi a városi kórházat a konkurenciától

Arad, november 18.

Városszerte óriási feltűnést keltett, hogy Arad főpolgármestere megtagadta egy gyógyíthatatlan beteget ápoló szanatórium létesítésének engedélyét. A kórházrendelet értelmében ugyanis a gyógyíthatatlannak tartott beteget egyetlen kórház sem veheti fel s így ezek a szerencsétlenek sehol sem számíthatnak ápolásra. A lugosi kórházból például az elmúlt hét folyamán négy súlyos állapotban levő elmebeteget bocsátottak el, mint gyógyultakat. Ez a helyzet adta egy fiatal aradi orvosnak azt az ötletet, hogy a gyógyíthatatlan betegek szanatóriumát megvalósítsa. A polgármester az elutasító határozatot azzal indokolta meg, hogy az új kórház konkurenciát jelentene a városi kórháznak. Mondanunk sem kell, hogy ez indoklás minden humánus és szociális alapot nélkülöz s az aradi orvos a végzet meg is feleltette a tartományi főnökség revíziós bizottságához.

Hírek

Töröm a fejemet

azon, hogy a költségvetés 25.429.406.038 lejnyi összegéből, az a 38 lej mire kell?

Milea képviselő azt mondta a szatmári nyugdíjasoknak, hogy protekció mindig volt és mindig lesz. Viszont, ha van, akkor miért nincs?

Viszont furcsa világ az, ahol a jogos követelések eléréséhez kell a protekció.

És még furcsább az, hogy már az sem használ.

Vajda kijelentette Váradon, hogy ő csodálkozik a kisebbségeken. Viszont a kisebbségek nem jelentik ki, de már azon sem csodálkoznak, hogy ő csodálkozik.

Egyik tisztviselő: Hallottad?
Másk: Mit?
Egyik: Argetoianut a költők szövetsége díszelnökké választotta.
Másk: Miért a költők?
Egyik: Nahát van még olyan költő, a kinek ilyen fantáziája van?

Dicsőszentmártoni adózó a másikkhoz: Nahát kérlek ez egy ujtás, a város természetben is elfogadja az adót.

— Velem megjárják.
— Miért?
— Nekem nagyon rossz természetem van.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint hűvös idő, sokhelyütt kisebb eső várható.

— Munkanélküliek figyelmébe. A munkanélküliek segélyezésére alakított brassóvárosi bizottság közhírré teszi, hogy a tél folyamán segélyben részesítendő munkanélküliek beiratása megkezdődött. A beiratások naponta 8-12 óráig délelőtt a munkafelügyelőségénél (munkaközvetítő hivatalnál, Jorga N. utca 24 sz. a.) történik ahol mindazon Brassóban lakó munkanélküliek jelentkezhetnek, akik a segélyre való beiratásukat kérik. A beiratások nem eszközölhetők közös, esetleg a munkásszervezetek által benyújtott jegyzékek alapján, hanem a bejelentések egyénileg a szükséges okmányok alapján kell hogy értenjenek.

— Dolgoznak a külföldi antifasiszták. Párisból jelentik: Az Ordre nápolyi értesülései szerint, a fasisztapárt ottani helyiségének pincéjébe pokolgépet dobáltak, amely felrobbant, de csak a falakat rongálta meg, emberéletben nem esett kár. Az egyik pinceablakon egy cédulát találtak a sorokkal: A mostani csak figyelemztetés, az igazi baj ezután következik!

— Dömpingellenes törvényt szavaztak meg az angol parlamentben. Londonból jelentik: A parlament tegnapi ülésén 390 szóval megszavazták a dömpingellenes törvényt. A törvény természetesen az orosz áruk ellen irányul.

— Rotschild is felmondott. Bécsből jelentik: Az itteni Rotschild-ház feje december elsejére felmondott egész szemenyzetének, mivel háztartását feloszlatta. Ezt a felmondást azonban egészen más okok tették szükségessé, mint a hasonló lépítéseket. Rotschildnak, a Kreditanstalt miatt, kissé meleg lett a talpa alatt a föld és ugylászik végleg otthagyni az osztrák fővárost.

— Üngyilkos gyáros. Budapestről jelentik: Vida Dénes papirgyártulajdonos, Bálvány-utcai lakásán revolverrel agyonlőtte magát. Tettét a jelek szerint a gazdasági válság miatt követte el.

— Egy budapesti tisztviselő rejtélyes eltűnése. Budapestről jelentik: A Hazai Fésű és Fonó R. T. bejelentette a rend-

őrségen, hogy Kovács Benő nevű tisztviselője, aki a napokban 25 ezer pengőt inkasszált, nyomtalanul eltűnt. A vállalat igazgatója, amely Kovácsot régi és megbízható hivatalnoknak minősíti, úgy véli, hogy a tisztviselő rablómerénylet, vagy baleset áldozatává esett.

— ELOFIZETŐINKET ÉRTESITJÜK, hogy az Általunk kiküldött póstaútalványok használatára 12.532-1951. számú miniszteri rendelet szerint engedélyezve van. E szám a póstaútalványon is szerepel.

— Marosvásárhelyi hírek. Tudósítónk jelenti: Ismeretlen tettesek fényes nappal behatoltak Zajzon György petroleumgyári igazgató lakásába, ahonnan — mialatt az igazgató ebédlőjében étkezett — értékes tárgyakat vitt el. — Ugyancsak tegnap betörték Tárnoveanu kapitány lakásába ahonnan nagyobb összegű készpénzt zsákmányoltak. A marosvásárhelyi rendőrség mindkét ügyben a legszigorubb nyomozást vezette be. — Csiby István fiatal vízvezetékserelőt, a mikor tegnap éjjel hazafelé tartott, — ismeretlen tettesek megtámadták s egy hatalmas késsel fejbeszúrták, majd elűntek. A mentők kórházba szállították a súlyosan sebesült fiatalembert. A nyomozás folyik.

— Rágyújtotta a házat a családjára. Marosvásárhelyről jelentik: Dabos Miklós marospéterlaki gazda, már régóta rossz viszonyban élt feleségével, sőt olykor tette is bántalmazta. Tegnap ismét civódott a házaspár, majd a gazda elrohant a korcsmáiba, ahol teljesen leltá magát. Ittas állapotban tért haza s alvó feleségére és gyermekeire rágyújtotta a házat, amely nem sokára tüzet fogott és rövid idő alatt porrá égett. Felesége és gyermekei lélekszakadva rohantak ki az égő házból. A gyújtogató gazdát letartóztatták.

— HA PEDIG... Ha valaki nagybeteg a faluban, meg szokás kérni az öreget, hogy imádkozzék érte. Az imának hivatásos szövege van, tudja azt a gyülekezet minden tagja. Az elején arra kéri Istent az ő szolgálja, hogy a betegről távoztassa el a kórság megpróbáltatását. Aztán „ha pedig” fordulattal áttér az ima az Isten akarataiban való megnyugvás gondolatára. „Ha pedig a te bölcseségednek úgy tetszenék, hogy őt magadhoz szőltsd, vidd be őt a te választottaid közé a menyegyeknek országába, nekünk pedig adjál lelki vigasztalást a mi nagy fájdalomunkban, ámen.”

Egyszóval bekopogtat az öregurhoz Fusski Nagy Gergely, módos gazdaember. — Nagybeteg az anyósom, nagytiszteletű uram. Gonosz, vén sárkány, a jó Isten akárhová tegye, de azért mégis csak tessék elmondani érte a könyörgést, az a kérésem.

— Meglesz, Gergely fiam, — bölint rá az öreg.

Fusski Nagy Gergely is bölint, illendően köszön, aztán igyekszik kifelé. De az ajtóban megáll.

— No, mi kell még, Gergely fiam? Köszörül egyet a torkán. Fusski Nagy Gergely:

— Az vóna még a kérésem, nagytiszteletű uram, hogy a könyörgést tessék mingyárt ott kezdeni a hapedignél...

— A Banca Marmorosch marosvásárhelyi betétesei nem fogadják el a kényszer-egyezséget. Marosvásárhelyről jelentik: A Banca Marmorosch marosvásárhelyi betétesei, a bukaresti bankház kényszer-egyezsége ügyében, tegnap tartották második értekezletüket. A megjelent betétesek 15 szavazattal 2 ellenében elhatározták, hogy a bank ellen csődöt kérnek. A marosvásárhelyi betétesek határozatukról értesítik a betétesek központi bizottságát is.

— Szerelmes ördög. Több mint 10 vagonrakomány acél használatot el az „Emberek rács mögött” című nagy német beszélőfilm nagy fogházépület celláinak vasrácsaitólhoz. A film holnapról a Modern Mozzgóban is látható lesz. Ezen film témája, melynek cselekménye ritka érdekesítő és megragadó, képi-technikai kritikáját képezi az amerikai fogházakban uralkodó állapotoknak, melyek ma is a foglyok legvéresebb zendüléseire vezetnek. — A főszerepekben látható Heinrich George híres jellemzésén kívül Gustav Diesel, Egon von Jordan, Dita Parlo, Karl Eilinger, Poul Morga, Edgar Licho, Anton Pointer, H. H. von Twardowski és Péter Erkelenz.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A HIRHEDT LEVITZKY-FÉLE BETŐRÓBANDA MAROSVÁSÁRHELYEN. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap este kísérték Marosvásárhelyre erős rendőri fedezet mellett Levitzkit, Raumann, Rosenfeldet és Levitzkint, az Erdélyiszerte jólsimert kasszafuró banda tagjait, akiket csak nemrég fogtak el, miután ötven jólsikerült kasszafurást követtek el három esztendőn keresztül. Ők a szászrégeni nagy betöréseknek is az elkövetői. A betörtársaság különben most rekonstruáló körútján ért el Marosvásárhelyre, amelynek törvényszéke kéri fogja az átadásukat, hogy ott itélkezzenek felettük, minthogy a legtöbb betörést Marosvásárhelyen követték el.

— UJABB KÉNYSZEREGYEZSÉG ARADON. Aradról jelentik: A gazdasági válságnak újabb áldozata van. Arad egyik ismert cége, az Oppenheimer-féle Record áruház, kényszeregyezséget kért. Hitelezőinek 60 százalékos egyezséget ajánlott fel.

— AZ ÜGYVÉD ÉS ASZTALOSSEGÉD KONFLIKTUSA. Aradról jelentik: Egy kis asztalossegéd bűnvádi feljelentést tett dr. Váro Zoltán ismert aradi ügyvéd ellen, aki elvette tőle kedvezményes utazási igazolványát, mert utjonnan épült házának egyik üzleti kiskakát betörte. A gyermek, miután igazolványát nem sikerült az ügyvédtől visszakapnia, feljelentette a rendőrségen.

— FEKETESZESZESEKKEL ÉS MONOPOL-KIHAGÓKKAL VAN TELE AZ ARADI FOGHÁZ. Aradról jelentik: Az ügyészség fogházát jóformán olyan egyének töltik meg, akiket dohánymonopol-kihágásért sujtottak büntetéssel. Vannak közöttük olyanok is, akik száz napnál is hosszabb ideig kénytelenek ülni, mert monopolbírásaikat nem képesek kifizetni. A fogházban egyébként, ugyancsak pénzügyi vétsek miatt, mintegy 15 fekete-szeszes is ül.

— MÁR HUSZ ÉVES KORÁBAN MEGUNTA AZ ELETET. Tudósítónk jelenti: Szomorú Rózsika 20 éves marosvásárhelyi leány tegnap, szülei lakásán, maroszóda oldatát ivott. Kórházba szállították, de olyan mérvű égési sebeket szenvedett, hogy néhány órai szenvedés után meghalt. Tettét életuntagságból követe el.

— EGY VELETLENÜL ELCSUSZOTT ÉLET. Bukarestből jelentik: A rendőrség elfogta Stefan Gavrilescu 25 éves fiatalembert, aki éppen annyiszor tört be, mint amennyi életévének száma. Gavrilescu régebben egy biztosító-társaság alkalmazásában állott, ahol azonban sikkasztással gyanúsították és ezért elküldték. Gavrilescu ártatlansága később kiderült, de ekkor már elvesztette állását és ezután másfél évig volt munkanélküli. Ekkor keseredett el annyira, hogy betörésekre határozta el magát, amiket valósággal enyőben folytatott. Vele együtt letartóztatták Molnár Vikória nevű vadházastársát is.

— KIIRTOTTA EGÉSZ CSALÁDJÁT. Budapestről jelentik: Megrendítő családi tragédia játszódott le a Csanádi-utca 4. számú házban, ahol Bodor Lajos negyvenhat éves magántisztviselő világító gázzal megmérgezte magát, feleségét és anyósát. Mindhármán meghaltak. Bodor bucsulevelet hagyott hátra fiának, akivel közli, hogy nem birt megbirkózni az élettel és együttes elhatározással mentek a halálba.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címükükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címükén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

— NAGYON DRAGA A FA A FÁBAN GAZDAG MAROSVÁSÁRHELYEN. Marosvásárhelyről jelentik: Ileanu rendőrkészor átiratot intézett a marosvásárhelyi interimár bizottsághoz, amelyben kéri, hogy Marosvásárhelyen oszlassák fel a fások kartelljét. Rámutat arra, hogy a többi városok faáraihoz képest Marosvásárhelyen horribilis faárak vannak. — Szükséges lenne a fa maximálása, hisz a Marosvölgyében rengeteg a fa és a szállítás sem drágíthatja meg azt különösebben.

Modern Mozzgó BRASSÓ
Tel. 518

MA
SZERDÁN
UTOLJÁRA

A piruló lányok

JEAN
CRAWFORD-el
a főszerepben

— ELITÉLTÉK DR. BOLFA BRASSÓI RENDŐRKAPITÁNY TAMADÓJÁT. A brassói törvényszék Baiulescu-tanácsa ma délelőtti tizenöt napi fogházra és ötezer lej pénzbírságra ítélte Benedek Boján helybeli korcsmáros, aki inzultálta dr. Bolfa Sándor, volt brassói, jelenleg fogarasi rendőrkapitányt. Az inzultus azért történt, mert Bolfa, Radulescu megbízottal együtt, be akarta hajtani a Boján korcsmájában játszó zenekartól a Szerzők Egyesületének járó tantiemet.

Sport

— A BUDAI KOMBINÁLT CSAPAT ELÉGEDETLEN A VASÁRNAPI NAGY VÁRADI MERKŐZÉSSEL. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a III. kerület és a Budai „11” kombinált együttese vasárnap 1:1 arányú döntetlennel mérkőzött Nagyváradon az ottani kombinált csapat ellen. A budaiak kombinált csapatának vezetője nyilatkozott a vasárnapi mérkőzésről, melynek eredményét nem tartja reálisnak. A bíró igazságtalanul járt el, — mondja a nyilatkozat, — Drössler kiállításával és ezáltal a tíz emberre csökkent budaiak képességét megbénította. Egyébként a nagyváradiakra más panaszuk is van. Állítólag kevesebb pénzt kaptak, mint amennyi előre ki volt alkudva.

— VASÁRNAP UJRA NAGY MECCS LESZ BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: Vasárnap ismét izgalmas bajnoki mérkőzés lesz. A bajnokság élén álló Ferencváros játszik a múlt évi bajnok Újpest ellen, mely csapat jelenleg egy pont hátránnyal a második helyezett. A Ferencváros esélyei nagyobbak, mivel a csapat nagy formában van és fedezettsora feltétlenül jobb, mint az Újpesté. A múlt évi bajnok különben is az utóbbi időben gyengébb formát mutatott. Mindamellelt nem lehet jóslásokba bocsátkozni az eredményt illetően. Az érdeklődés rendkívül nagy és előreláthatólag rekord közönség fogja végignézni a mérkőzést.

— SVAJCS—AUSZTRIA EURÓPA-KUPA MECCS. November 29-én lesz Európában Svájc és Ausztria között az Európa-kupa mérkőzés. Ausztria a biztos favorit.

Majd mi felvidi juk a szomorú brassóiakat!

Tisztelettel értesítjük a buben bujkáló brassóiakat, hogy néhány nap — és feledve minden bánat, gond és látszatadó, Jövünk, eljárnak szuk:

A FÉRJEM BARÁTNŐJE
(DER UNGETRAUE ECKEHART)

című, kissé párisi és kissé sikamlós históriát, melynek mottója: Én csalog, te csalsz, ő csal! Szóval, mindenki csal, csak mi nem, amikor azt állítjuk hogy regál kacagott annyit, mint ezen a pompás, bursikoz vígjátékon. Várjuk a Redoute-Mozgóbá.

Ralph A. Roberts, Fritz Schultz,
Paul Hörbiger, Anie Markart és
Lucie Englisch.

A Danek-féle

autóvásár

Brassó, Hosszu-utca 14.

Következő alkalmi autókat ajánl:

Hanomag 1 heng. 2 ül.

Citroen 6 heng. 5 ül.

Fiat 509. 4 heng. 4 ül.

Lancia Lambda 4 ül.

De Sollo Sport Coupe de Lux

Ford új typ. 4-5 ül.

Chevrolet 4 heng. 4-5 ül.

D. Transport háromkerék 500 kg

Citroen 4 heng. 4 ül.

Holkiss 4 heng. 4-6 ül.

Wanderer 4 heng. 3-4 ül.

B M W motorkerékpár 500 ccm

Megtekintés Hosszu-utca 14.

Nagy érdeklődés végett használt autókat mérsékelt árak mellett eladásra átvesszük.

Szigorúan reális üzletvitel.

REDOUTE MOZGÓ BRASSÓ
Telef. 145

Szerdán és a következő napokon a páradés és grandiozus kiállítás

KÉT NYAKKENDŐ

operettláger, melynek főszerepét Michael Bohnen, a világhírű német baritonista és Olga Tschechova játsza.

Jón! Jón!

„A férjem barátnője”

(ÉN CSALOK, TE CSALSZ, Ő CSAL)

Asira (Apolló) Mozzgó BRASSÓ.

Szerdán és csütörtökön utoljára fut a rendkívüli film

„A szerencse katonája”

John Barrymore-val a főszerepben

A köv tkező műsor:

Bécs vig asszonyai

a „Zwei Herzen” és „Das Lied ist aus” után a legszebb 100 százalékos bécsi filmpoprette Willi Forst, Lee Parry, Irene Eisinger, Paul Hörbiger szereplőkkel.

Közgazdaság

A NEMZETI BANK KIMUTATÁSA

Egy hét leforgása alatt 200 millió lej visszleszámitolási hitelt folyósított a Nemzeti Bank

A bankjegyforgalom is állan lóan emelkedik. A román jegybank megfelelő mennyiségű fedezettel rendelkezik ahhoz, hogy növelhesse a bankjegykibocsátást

Bukarest, november 18.

Ma jelent meg a Nemzeti Bank időszerű kimutatása, amit november 7-én zártak le. Ebből a kimutatásból a belföldi pénzpiac fokozatos megélénkülése látszik kitűnni, annak ellenére, hogy az utóbbi hetekben a pénzpiac tényleges helyzete alig javult.

Pénzügyi körökben megnyugtatóan hat az a tény, hogy

a Nemzeti Bank bankjegyfedezete továbbra is emelkedő tendenciát mutat, ami különösen szilárdra teszi a lej árfolyamát.

A kimutatás szerint egy hét leforgása alatt, tehát október 31 és november 7. között a bankjegyfedezet 120 millióval növekedett. Ebből 20 milliót tesz ki az aranyfedezet emelkedése, a többi pedig valuta, amit a még mindig folyó gabonakiviteli kampány révén nagy mennyiségben vásárol fel a román jegybank. A devizastokk jelentősen emelkedni fog, amint befolyik a Francia Nemzeti Bank által megszavazott 300 millió frankos devizakölcsön, ami a jelenlegi kurzus mellett 2 milliárd lejértéknek felel meg.

A megfelelő mennyiségű devizafedezet lehetővé fogja tenni, hogy a Nemzeti Bank

a visszleszámitolási hitelkeretek kibővítésével emelje a mai megcsappant bankjegykibocsátást.

természetesen a tényleges fedezetnek megfelelően.

Ugyancsak egy hét leforgása alatt, a Nemzeti Bank váltótárcája mintegy 200

millió lejjel emelkedett, úgy, hogy november 7-én meghaladta a 13 milliárd 278 millió lejt. Ez azt jelenti, hogy a Nemzeti Bank 200 millió lej összeget kitévő újabb visszleszámitolási hitelt folyósított. Ebből azonban a belföldi pénzpiac, de főleg a bankok édes-keveset látta, mivel az összeg nagyrészt a kereskedelmi és iparvállalatok októberi végi esedékességeinek fedezésére fordították.

A Nemzeti Bank kimutatásának legtöbb reményt nyújtó megállapítása az, hogy a belföldi bankjegyforgalom egyre emelkedik. Mig ez év májusában

az ország bankjegyforgalma alig haladta meg a 18 milliárd lejt, addig a jelenlegi bankjegyforgalom pontosan 23 milliárd 641 millió lejt tesz ki.

Jellemző a jegybankkal szemben megnyilvánuló hiteligenlésre, hogy a bankjegyforgalom egy hét leforgása alatt 219 millióval emelkedett, ami kedvezően a belföldi pénzpiacra, a bankjegyforgalom emelkedésre állandóan újabb fedezeteket kíván. Megnyugtató, hogy a pénzforgalom 200 milliós emelkedésével egyidejűleg, tehát egy hét leforgása alatt, a román jegybank fedezete 36,54 százalékról 36,57 percentre emelkedett.

Megnyugtatóan hat az is, hogy a Nemzeti Banknak e pillanatban több mint 3 milliárd 334 millió leje van teaurálva, a rövid lejáratú és fix időhöz kötött külföldi kuponok visszaváltására. Ezek a kuponvisszaváltások nem egyebek, mint a Románia által felvett különböző külföldi kölcsönök amortizációs részleteinek törlesztése.

MAJD HA FAGY

s kemény téli napok jönnek, szívesen fog visszagodolni arra, hogy téli ruhát vagy kabátot nálunk vásárolt. Ruhaneműink minőségileg kitűnő anyagból készülnek, súlyt helyezünk azok elsőrendű kivitelére, árainkat a legolcsóbbra mérsékeljük. Ha még nem vásárolt, úgy ne tétovázzon. Nálunk férfi, női, leányka és fiú ruhákban és kabátokban hatalmas választékot talál

FIBRA

RUHANAGYÁRUHÁZ

BRASSÓ

KAPU-UTCA 50 SZ. ALATT

BUKAREST

STRADA SELARI 3 SZÁM

Argus reklám

FIÓKOK:

ARAD
KOLOZSVÁR
MAROSVASÁRHELY
MEDGYES
NAGYSZEBEN
PETRŐZSENY
PLOEȘTI
TEMESVÁR

A mezőgazdasági adósságok konverziójának részletei

A bankok nem kötelesek a konverzióhoz hozzájárulni, viszont a mezőgazdasági adós kényszeregyezséget kérhet

Bukarest, november 18.

Szinte azt lehetne mondani, hogy az egész ország osztatlan közvéleményt foglalkoztatja az a törvényjavaslat, amely az agráradósságok rendezésére készült. Argetoianu pénzügyminiszter, a javaslat megalkotója, a többségi képviselő értekezletén pontosan ismertette a mezőgazdasági adósságok konverziójának részleteit. Az erre vonatkozó pénzügyminiszeri expozé sok részletében tartalmaz meglepetéseket, ami egyébként várható is volt, minthogy a javaslat nyilvánosság teljes kizárásával készült. A pénzügyminiszter azzal kezdte le számológóját, hogy az agráradósságok konverziójának törvényével bele nyúgnak a hitelezők jogaiba, de ezt az ország és maguk a hitelezők helyzetének megmentése érdekében cselekszi.

HOGY TÖRTÉNIK A KONVERTÁLÁS?

A készülő törvény lényege az, hogy az állam konvertálja, illetőleg átvállalja a mezőgazdasági adósságokat és azokat harminc év alatt hajtja be az adósoktól. A törvény az öt hektár és ennél nagyobb mezőgazdasági területeket terhelő adósságok konverzióját fogja kimondani. A konvertált adósságok után az adósok 4 százalékos évi kamatot fognak fizetni.

A pénzügyminiszter szerint a konverzió nemcsak az adósoknak jelent előnyt, hanem a hitelezőknek is, akiket szemben ezután az állam áll adósságként, amely ugyan úgy fogja a most behajthatatlan mezőgazdasági kölcsönöket behajtani, mint az adókat.

A konverzió lebonyolítása az alábbiak szerint fog történni:

A mezőgazdasági bank állami kötvényeket fog kibocsátani, amelyeknek évi

kamatozása 8 és fél százalék lesz. A kötvények sorsolással lesznek egybekötve, évenként négy sorshuzás lesz, úgy, hogy azok, akik ilyen kötvényeket vásárolnak nemcsak kamatot kapnak, hanem ezen felül reményük lehet arra is, hogy kisebb, vagy nagyobb nyereményhez is jutnak.

A kötvények fedezetét azok a jelzálogbekebelezések fogják képezni, amelyek a konvertált adósságok által a mezőgazdasági területeket terhelik, a kötvények kuponjait (kamatszervényeit), valamint a kölcsönök amortizálását az állam garantálja.

A pénzügyminiszter arra való hivatkozással, hogy a mezőgazdasági adósságokakat horribilis bankkamatok terheltek, azt javasolja, hogy az adósságok konverziója, illetőleg állami átvállalása ne történjék 100 százalékban, hanem csak 75 százalékban, vagyis hogy mondja ki a törvény azt, hogy a hitelezők 25 százalékkal kevesebbet kapnak, mint a mennyit követelnek. A hitelezők ebben az esetben természetesen csak 75 százalékos értékben kapnának konvertáló kötvényeket.

MILYEN KAMATOKAT FIZETNEK

A kötvények kamataira vonatkozólag a javaslat úgy intézkedik, hogy az első öt évben, — tekintve, hogy az állam súlyos pénzügyi helyzetben van, a mezőgazdasági adósok ne 4, hanem 3 százalékos kamatot fizetnek, az állam pedig 3 és fél százalékkal járul hozzá a kötvények 8 és fél százalékához.

A mezőgazdasági adósságokat ezenkívül még 1 százalékos kamattal terheli, amit az amortizációs alaphoz csatolnak, úgy, hogy az első öt évben az adósok tulaj-

donképen 6 százalékos kamatot fizetnek és csak öt év után száll le a kamat a tervezett 4 százalékra.

A konverzió lebonyolításához szükséges előirányzás már megtörtént s az állami költségvetésben benne foglaltatik.

Összefoglalva a helyzet tehát az lesz, hogy a hitelező, aki kötvényt kapott követelése fejében, minden évben megkapja a maga 8 és fél százalékos kamata, az adós pedig 30 éven át fizeti a fennírtak szerint számára megállapított 5, illetőleg 4 százalékos kamatot, valamint a tartozás visszafizetésének részletét.

CSAK AZ A BANK KONVERTÁL, AMELYIK AKAR

A javaslatnak van egy passzusa, amely kimondja, hogy egyik hitelezőre sem kötelező a mezőgazdasági követelés konverziója, más szóval csak az a bank adja át kötvények ellenében követelését az államnak, amelyik akarja.

A hitelezők nem kötelesek nyilatkozni afelől, hogy miért nem konvertáltatja az állammal követelését. Ha nem adja át a követelését, marad minden a régi-ben és rendelkezik mindazokkal a jogokkal, amelyekkel eddig rendelkezett az adósságok behajtását illetőleg.

VISZONT AZ ADÓS...

Azt mondja továbbá a pénzügyminiszeri expozé:

Azzal szemben, hogy a hitelező önmege dönthet afelől, hogy akarja-e a konverziót, vagy sem, az adós, aki a konverziót kérte, de a hitelező ellenállása folytán vagy akár milyen más okból, nem részesülhetett a konverzióban, mezőgazdasági kényszeregyezséget kérhet (ez egészen új!), amely semmiben

sem különbözik ugyan a kereskedelmi kényszeregyezségtől, de nem 60, hanem 75 százalékos minimális visszafizetést tartozik felajánlani hitelezőjének. És mint-hogy a kényszeregyezés itt sem mondható ki csak akkor, ha a hitelező, illetve hitelezők a kényszeregyezéshez hozzájárulnak, a helyzet tehát ugyan az.

Nagyobb vonásokban ezek volnának az agráradósságokat konvertáló törvényjavaslat részletei, amelynek bővebb ismertetésére és kommentálására még visszatérünk...

(P)

Új devizarendelet Németországban

Berlin, november 18.

A német birodalmi kormány tegnap új rendeletet adott ki az exportdevizák beszállítási kötelezettségének fokozottabb ellenőrzésére. A rendelet arra ad utasítást az importőröknek, hogy a korábban szerzett külföldi hiteleteket a legteljesebb mértékben használják ki. A kettős intézkedés célja az, hogy Németország devizaszükségletét fedezhessék, miután az utóbbi időben a devizakészletek érezhető módon megcsökkentek.

— Vendéglősök figyelmébe. Az új italmérési törvényben előírt minden ital bevezetésére szolgáló lajstrom vezetését a pénzügyigazgatóság elrendelte. A szükséges lajstromokat (registru speciál) a pénzügyigazgatóságtól kell beszerezni, ára 70 lej. A vendéglősök egyesületének az iránti közbenjárása, hogy a fenti rendelkezést egyelőre helyezzék hatályon kívül, nem járt eredménnyel, azonban a pénzügyigazgató az ügy tisztázásáig beleegyezett abba, hogy a miniszeri rendelkezésig a kiseladók a jelenlegi készletüket vezessék be, míg a jövőre vonatkozólag a билет de liberá cirkulatie vagy a számla szerint kell a vásárolt italokat bevezetni. Közelebbi adatokat szívesen szolgáltat a vendéglősök irodája (Árvaház-utca 17) délelőlt 10—11-ig. — A vendéglős egyesület elnöksége.

A SIRO VÁROS

Ghiczyné lakása előtt megállott az ur és most ő nyitott ajtót. Pista utána lépett a lakásba.

Az előszobában az ismeretlen felcsavarta a lámpát és Pista felé fordult. Tiszta magyarsággal szólalt meg:

— Ah, bizonyára az új lakótárs! Vég-telenül örövendek.

Kézét nyújtott:

— Tárniczky, vármegyei főügyész.

Barátságos szóval invitálta Pistát a szobájába.

— Hadd beszéljünk el egy keveset.

Közvetlen, szíves modoru ember volt. Elmesélte, hogy három napja érkezett és egy ismerőse ajánlotta ezt a lakást.

Nagyon kedves, nagyon meg van vele elégedve.

Snapszos üveget húzott elő és töltött.

— Amint hallottam Ghiczynétől, ön újságíró, ugy-e bár?

— Igen, azaz, hogy csak két hét óta. Most fogtam bele ebbe a mesterségbe.

Tárniczky bőszerű ember volt és egy kettőre mindent elmondott magáról.

Hogy árvamegyei nemes családból való, hogy a család egyik ága Árvában maradt, a másik Magyarországon él. Az ő

őccse egy budapesti nagy bank vezető tisztviselője. Ömaga kevéssel a háboru előtt kezdte meg ügyvédi gyakorlatát.

Hosszu időt töltött a fronton. Gránátynomást kapott és nem heverte ki egészen most sem a következményeket. De az orvosok azzal biztatják, hogy teljesen gyógyul.

Sok munkája van az irodában és szabad idejét itthon akarja tölteni. Nagy szenvedéllyel hegedülget, de nyomban meg is nyugtatta Pistát, hogy csak nappal, amikor senki nem zavar, szeret sakkozni is. Igen megörövendett, amikor Pista is bevallotta, hogy a sakk neki is szenvedélye.

— Na, akkor szép csatákat fogunk megvívni. Itt van ez a pompás orosz szamovár, Permből hoztam, a legkedve-

sebb hadi emlékem. Majd gyakran elte-áztatunk, sakkozgatunk és beszélgetünk.

Pistában már feltámadt az újságíró ön-zése. Nagyon örült az új szomszédjának. Befolyásos és bizonyára jól érte-sült ember, akitől értékes információkat is szerezhet a lap részére. Nem lesz nehéz, mert ennek az embernek könnyen nyílik meg a szíve.

Tárniczky egy pillanatra magára hagyta. Pista kezébe vette az asztalon heverő könyvet. Hviezdoszláv egy ver-ses drámája volt. Lapozgatott benne. A könyvben széljegyzeteket talált. A nehe-zebb irodalmi szavak alá voltak húzva és a margóra Tárniczky szép, gömbö-lyű betűkkel kiírta a szavak magyar jelentését.

— Édes Istenem, vajjon milyen nyel-ven álmodik ez az ember? — vetődött fel Pistában a kérdés.

Két nap múlva, amikor éjfél tájban hazatért és az előszobában levetette a kabátját, különös dolgot tapasztalt. Tár-niczky ajtajának üveglakán, amely egész az ajtó derekáig ért, nem volt le-eresztve a függöny. Belátott a szobába, a melyben az összes körték égtek és pa-zar világosságot szórtak. Az ügyész hát-tal állott az ajtónak. Valami kis oltár-féle előtt hajlongott. Az oltár fehér ab-rósszal volt borítva, amely a padlóig csüggött alá, hátsó részén nagy fekete feszület támaszkodott a falnak, közepén egy vaskos könyv volt kinyitva, valószí-nűleg biblia.

A főügyész többször meghajolt az ol-tár felé és mintha halk imát duruzsolt volna. Majd ámulva látta Pistát, hogy a falról különös jószágot akaszt le, gyu-fát gyújt és a különös tartóból kékes láng emelkedik felfelé. Valami csodá-latos illat áramlik ki az előszobába, ám-bra és tömjén illata és a főügyész, mint

a celebráns pap szokta, meghimbálja a tömjénezőt az oltár közepe és sarkai felett.

A tömjénező visszakérül a helyére. Pistát szörnyű restelkedés fogta el, hogy nem bírt uralkodni kíváncsiságán és szemtanuja volt a különös jelenetnek. Lábjáighegyen igyekezett elosonni. Tár-niczky az ajtó felé tartott. Pista szívét egyszerre mély részvét szállotta meg.

Színház * Művészet

Heti műsor:

CSÜTÖRTÖK: Este fél 9 órakor: Ferike, mint vendég. Góth Sándor és Bus Fekete László vigjátéka, olcsó helyárakkal.

PÉNTEK: Nincs előadás.

SZOMBAT: Délután 3 órakor: Kis lord. Gyermekelőadás, 10, 20, 30 lejes helyárakkal.

Este 9 órakor: Alvinci huszárok. Operett-ujdonság. Rendes helyárak.

Este 11 órakor: Csokolj meg! A legmulatságosabb vigjáték. Csak felnőttek részére, ren-des helyárakkal.

VASÁRNAP: Dél előtt 11 órakor: Fekete-szaru cseresznye. Iskolai előadás, 10, 20, 30 lejes helyárakkal.

Délután 3 órakor: Katica. Operett-ujdonság. Olcsó helyárakkal.

Este 9 órakor: Alvinci huszárok. Operett-ujdonság, rendes helyárakkal.

MA ESTE CSODABÁR. Ma, szerdán este a nagy sikert aratott Csodabár operettet játsza a színház. Az elővételből itélve, bizonyos-ra vehető, hogy telt ház előtt já'szak a ki-tűnő darabot. Az est érdekességét fokozza Halmágyi Harry vendég szereplése, aki Bras-sóból indult el és most a kolozsvári magyar színház táncoskomikus.

HOLNAP ESTE FERIKE, MINT VENDÉG, OLCSÓ HELYÁRAKKAL. Csütörtök este Bus Fekete László és Góth Sándor k'tűnő vigjá-téka, a Ferike, mint vendég kerül színre, ol-csó helyárak mellett.

JÖNNEK AZ ALVINCI HUSZÁROK! Jegyek a Brassói Lapok könyvostályában válthatók.

Havonként megjelenő

szabásmintás

DIVATLAPOK:

Record (német) — — — — — Lei 40

Die Schöne Wienerin (német) — — — — — 40

Divat Record (magyar magará-zatokkal is) — — — — — 40

Párisi Divat (teljesen magyar-nyelvű, Budapestben megjelenő folyóirat Szabásminta helyett na-gyított kézmunkára) — — — — — 40

Minden hónapban a legfrissebb számokat szállítja a

Brassói Lapok Könyvostálya

Vidékre az ár és 10 lej előzetes bekltdése ellenében előlva küldük

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY

A munkanélküliek segélyezésére alakított törvényhatósági bizottság ezennel árlejtést hirdet azon élelmickek szállítására, melyek a bizottsági iroda által kiállított je-gyek („bonok”) alapján a munkanélkülieknek adandók.

Ezen „bonok” 10 napi élelmezési adagra fo-gnak szólni és havonként a bizottság által lesznek megfizetve. A szállítandó élelmickek a következők:

1. Kenyér (hónapra körülbelül 5600 kg.).

2. Kukoricaliszt (hónapra körülbelül 5000 kg.).

3. Hus (hónapra körülbelül 800 kg.).

4. Fehér szózott szalonna (hónapra körülbelül 600 kg.).

5. Paszuly (hónapra körülbelül 1000 kg.).

6. Tej (hónapra körülbelül 5000 liter).

Azon cégek, amelyek ezen élelmickek szál-lítását vállalják, felhivatnak, hogy írásbe-li ajánlataikat zárt borítékban a bizottság titkárságánál (polgármesteri hivatal, I. emelet, 4. ajtó), folyó évi november hó 24-éig délelőtt 12 óráig nyújtsák be.

Az ajánlatnak az élelmickek árát és azon kötelező nyilatkozatot kell tartalmaznia, hogy a szállítás a bizot'ság által kiadott bonok alapján fog történni.

Brasov (Brassó), la 17. Noemvrie 1931.

Presedinte: Secretarul Comitetului: Dr. Popovici m. p.

HIRDETMEY

C. A. M. R. R. sóbánya, Parajd, árverést tart folyó évi december hó 16-án délelőtt 10 órakor a sóbányászás és ennek 1500 méter tá-volságra való szállításának engedélyezése tár-gyában.

A pályázókra vonatkozó feltételek és köte-lezettségek bármely csütörtökön, vagy szom-ba-on délután 3—fél 5 óráig megtekinthetők a sóbánya igazgatóságának irodájában.

SZENZÁCIÓ!

MIKES IMRE
Erdély Utja
Nagymagyarországtól—Nagyromániáig
2 Kötet
füzve 160.
egész vászonban
200.—
Kapható minden
könyvkereskedésben.
Megrendelhető a
Brassói Lapok Könyvostályában

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirde-tés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Keresek megvételre 500—1000 litr. víz és 3 m. eséshez turbinát. 12 m. h. 70 mm. v. transmissziót gyűrűs csapá-gyakkal, esetleg egy kisebb malom teljes berendezését. — Ajánlatokat ár és gyártmány megjelölésével kérek Veres György molnárr. Batoni-Mare. (Jud. Treiscanune.) 15774

Veszek házat vagy házhelyet amely üzletnek megfelel. Aján-átokat „Megfelelő” jelígre a brassói kiadóba. 15706

20. számú HUSCSARNOK-3AN Brassó, Hirsch-ucca, narhahus 12 lej, disznóhus 28 ejért kapható. 15705

ארטת נשר vágott liba és hár-tapható Brassó, Fekete-utca 8. Katznál, a mézarsz-ekben 15697

HAZAK, telkek, villákat ADÁS VÉTELET BANKBETÉTI és készpénzért legelőnyösebben cözvetít Hirsch Vilmos, Bras-só, Kórház-ucca 49. Érdeklődni l. e. 8—10, d. u. 2—4. Telefon 42. 15694

Szolidan épült, új, adómen-es emeletes HÁZ nagy telek-cel a bolonyában olcsón el-adó, betétkönyvecske ellené-ven is. Érdeklődni: Gross, Brassó, Kolostor-utca 11. Te-efon 709. 15787

Uj, adómentes családi ház üvegerandával, virág és ve-teménykerttel, majorságud-varral, gyümölcsfákkal, eladó. Brassó, Deresteyi-ut 54. 15793

Allást nver

Angol—francia munkában és szabáshatban perfekt var-rónó azonnal felvétetik. Aján-latok „Szabász” jelígre, dé-vai fiókhoz küldendők. 15773

KERESUNK mindenhol ma-gánfelek látogatására proviziós ügynököket. Befektetés ezer lej. Wirtschaftsverband, Medias. 15797

Tisztviselőkháza, tiszta, megbizható és jól főzni tudó szakácsnő kerestetik azonnali belépésre. Ajánlatok: Gazd-asszony” jelígre e lap kiadó-hivatalába kéretnek. 15797

Háromszék megyében levő fűrészfűrésze nőtlen orvost keresünk. Ajánlatokat „Mi-előbb” jelígre a brassói ki-adóhivatalba. 15791

Jó munkás borbélysegéd és tanuló felvétetik. Maximovits Mátyás, Brassó, Széles-u. 51. 15788

Allást keres

33 éves intelligens zsidóasz-szony elmenne magános uri-emberhez házvezetőnőnek. — Ajánlatokat: „Özvegy” jelígre a brassói kiadóba kér. 15792

Lakás

Különbejáratu szép butoro-zott szoba, fürdőszoba hasz-nálattal, kiadó. Cim 15696 sz. alatt a brassói kiadóban.

KÉT elegáns butorozott szoba 2—3 személy részére ki-adó. Közlelbbit: Brassó, Cioc-rac 3/a. 15790

KIADÓ butorozott szoba, jó kosztal. Brassó, Katalin-u. 21. Wolf Márta. 15789

Vegyes

PENZKOLCSONOKET há-zakra közvetít Hirsch Vilmos, Brassó, Kórház-ucca 49. 15718

Örökbeadó egy öthónapos árva fiugyerek. Cim: Dicio-sánmártn, Str. Calutiu 9. 15798

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvételt 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályá-ban.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal) 1—77 és 82

Bucuresti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. - Telefonszám: 363—64

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyeék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kónn Jenő. — Dés: Str. S. Barna-tiu 10. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Duba-arilor 7. (vot Timár-utca) (Neumann Ignác). Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bererie 1 (Sórház-u.) — Nagyszombat: Strada Tur-nului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Ji'a 32 (Szabó Gyula) — Szatmar: Csoko-nai-u. 10. (Várad József). — Szilágysármely (Hesperia Ernő) — Torda: Str. Rejole d'ordi-nand 25. (Dénes József.)

Központi szervezők, pénzügyveteli jogosultsággal. Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET telvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi bir-detőiroda. Részletes tarifákka készségeel szolgálunk.

Szilágysági módosított autóbusz menetrend

Érvényes október 15-étől.

Zălau—Şimleul-Silvaniei—Cerei:

INDUL				ÉRKEZI			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
6	11 ³⁰	13 ¹⁰	17 ⁴⁰	8 ⁰⁰	9 ³⁰	13 ¹⁵	18 ⁴⁵
6 ⁴⁵	12 ⁰⁰	13 ⁵⁰	18 ²⁰	7 ³⁰	8 ⁵⁰	12 ³⁵	18 ⁰⁵
7	12 ³⁰	14 ¹⁰	18 ⁴⁰	7 ⁰⁰	8 ³⁰	12 ¹⁵	17 ⁴⁵
8 ⁰⁰	—	15 ³⁰	—	5 ³⁰	—	—	16
9 ³⁰	—	16 ³⁰	—	4 ³⁰	—	—	15

Károlyóóli vonat indui Érmihályfalva felé 9³⁰ és 15⁴⁵ órakor.

Zilahon vonat csatlakozás Zsibó—Nagybánya felé 8³⁰ órakor.

Zilahon bevária az állomásnál a Dés—Zsibóli vona-ot 11³⁰ órakor.

Ciucea—Şimleul-Silvaniei—Cerei:

INDUL				ÉRKEZI			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
—	10 ²⁵	16 ³⁵	—	9 ²⁰	15 ⁵⁰	—	—
6 ¹⁵	11 ⁴⁰	17 ⁵⁰	—	7 ⁴⁰	14 ³⁰	18 ²⁵	—
6 ⁴⁰	11 ⁵⁵	18 ²⁰	—	7 ²⁰	14 ¹⁰	18 ⁰⁵	—
Érk. 7	12 ¹⁵	18 ⁴⁰	—	7 ⁰⁰	13 ⁴⁵	17 ⁴⁵	—
Ind. 7	14 ¹⁰	—	—	5 ³⁰	—	16	—
8 ⁰⁰	15 ³⁰	—	—	4 ³⁰	—	15	—
9 ³⁰	16 ³⁰	—	—	—	—	—	—

Csucsán csatlakozás van az összes induló és érkező nappali vonatokrakoz.

A reggel 8³⁰ Zilahra induló autóbusz bevária a Maróita felől érkező vonatot

Az autóbuszok a hiden beállítával fűtve vannak.

Nagykaroly—Zilah között átezállás nélkül közlekednek.

Mera & Comp.